

Aftale om budget 2023 for Region Syddanmark

Aftale om budget 2023

indgået den 13. september 2022 mellem Venstre, Socialdemokratiet, Det Konservative Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Nye Borgerlige, Radikale Venstre og Dansk Folkeparti.

1 Stabilisering og fokusering - og på vej mod fremtidens sundhedsvæsen

Samfundet – og dermed også sundhedsvæsenet – står i en historisk svær situation som følge af mange forskellige faktorer, der tilsammen udfordrer de grundlæggende driftsvilkår. Derfor er stabilisering og fokusering to af nøgleordene i denne budgetaftale.

Coronapandemi, sygeplejerskestrejke, forsyningsudfordringer, klimadagsordenen og manglen på arbejdskraft er blot nogle af de faktorer, der på afgørende vis har påvirket – og påvirker – regionens driftssituation. Det gælder i sundhedsvæsenet, men også på øvrige driftsområder, fx den kollektive trafik, der også er påvirket af de ekstraordinære omstændigheder.

Der er derfor behov for at stabilisere regionens driftssituation, herunder sikre fokus på håndtering af de væsentligste konsekvenser af den samlede, udfordrede situation.

En af de mest synlige konsekvenser er et ganske betydeligt behandlingsefterslæb på såvel de somatiske som de psykiatriske sygehuse. Det er aftalepartierne opfattelse, at der er lagt gode trædesten for den fortsatte afvikling af behandlingsefterslæbet, og at der alle steder arbejdes hen imod en normalisering af ventetider.

Personalsituationen er fortsat udfordret, og det er afgørende for den nødvendige stabilisering af sundhedsvæsenet, at der sker en bedring i såvel rekruttering som fastholdelse af medarbejdere. Denne budgetaftale bygger oven på de allerede igangsatte initiativer, som tilsammen forventes at styrke både fastholdelse og rekruttering; I januar 2022 afsatte regionsrådet således 70 mio. kr. til at styrke fastholdelsen på de mest vagttunge områder. Hovedudvalget har endvidere udarbejdet syv pejlemærker for fastholdelse og rekruttering, som tilsammen er en god ramme for det videre arbejde. Aftalepartierne er bl.a. enige om at permanentgøre trivselsmidler til medarbejderne og prioritere midler til at forebygge høje følelsesmæssige krav samt afsætte midler til at understøtte pejlemærket omkring god vagtplanlægning. Rekruttering og fastholdelse og øvrige personalepolitiske initiativer følges tæt i forretningsudvalget. Derudover nedsættes et §17, stk. 4-udvalg, som skal have særskilt fokus på pejlemærket om at understøtte overgangen fra uddannelse til arbejdsliv.

Den regionale kollektive trafik er økonomisk stærkt udfordret af følgerne af COVID-19, der har betydet færre passagerer, samt af stærkt stigende brændstofpriser. Den demografiske udvikling og fravalget af bussen til fordel for bilen bidrager også til udfordringen. Det er som udgangspunkt aftalepartierne forventning, at regeringen i forbindelse med de videre drøftelser i september 2022 sikrer trafikselskaberne fuld kompensation i 2022.

1.1 Godt på vej ind i fremtidens sundhedsvæsen

På trods af de aktuelle udfordringer, er det aftalepartierne opfattelse, at det er lykkedes at udarbejde et budget, hvor ønsket om stabilisering går hånd i hånd med behovet for at ruste sundhedsvæsenet til fremtiden og for at igangsætte initiativer, der peger fremad.

En afgørende forudsætning for at det er muligt er, at Region Syddanmark har en grundlæggende sund økonomi, der hviler på en strategi med langsigtet økonomisk planlægning og styring, hvor et centralt mål er at undgå kortsigtede og uhensigtsmæssige ”stop-and-go”-løsninger og sparerunder. Den strategi fastholdes med denne aftale.

Aftale om budget 2023 for Region Syddanmark

1.1.1 Fremtidens sundhedsvæsen er et sundhedsvæsen, der sikrer udvikling og forbedringer

Med denne aftale er det partiernes opfattelse, at der er igangsat initiativer og besluttet processer, som skal bidrage til udvikling og forbedring af sundhedsvæsenet, ligesom der er fokus på at sikre en tidligere indsats og en mere sammenhængende indsats - der potentielt kan aflaste sygehusene på sigt, ligesom der er fokus på indsatser, der kan mindske ulighed i sundhed.

Aftalepartierne noterer sig herudover, at der ultimo 2022 forelægges et forslag til indsatsområder i sundhedsplanen for i 2023. Forslaget vil dels indeholde indsatser, som indgår i nærværende aftale, dels videreførelse af relevante indsatser for 2022 samt forslag til nye indsatser.

1.1.2 Fremtidens sundhedsvæsen er et sundhedsvæsen, der satser på og udvikler det nære og sammenhængende sundhedsvæsen

Udvikling af det nære og sammenhængende sundhedsvæsen er et af Region Syddanmarks pejlemærker, og området har været prioriteret højt i de seneste budgetaftaler, i rammepapirer og store planer som fx akutplanen og psykiatriplanen. Sundhedsaftalen er desuden en strategisk ramme om det tværsektorielle samarbejde.

Det er derfor aftalepartiernes klare opfattelse, at Region Syddanmark har et godt afsæt til – sammen med kommunerne og almen praksis – at fortsætte udviklingen af det nære og sammenhængende sundhedsvæsen. Det er et fælles, stort ønske at give det topprioritet at få de nye sundhedsklynger godt fra start. De nationalt afsatte midler til klyngerne bør anvendes i de enkelte klynger efter fælles beslutning på tværs af kommunerne og regionen.

Der er nærhospitaler på vej. Aftalepartierne konstaterer, at Region Syddanmark og kommuner formentlig allerede huser flere gode samarbejder i sundhedshuse i regionen, som i praksis vil være nærhospitaler. Partierne ser frem til gode og konstruktive processer med kommunerne om videre udvikling af sundhedshuse/nærhospitaler samt øvrige tilbud og samarbejder, som gavner borgere og patienter. Som en del af sundhedsreformen er der afsat en national pulje på 4 mia. kr. til nærhospitalerne, og partierne lægger vægt på at regionen får et godt samarbejde med interesserede kommuner om at indsende ansøgninger til puljen.

1.1.3 Fremtidens sundhedsvæsen prioriterer lighed i sundhed

Bekæmpelse af ulighed i sundhed er en højt prioriteret dagsorden. Det tidligere regionsråd har udarbejdet et rammepapir for indsatser til forbedring af lighed i sundhed, og der er i de senere år igangsat en række initiativer. Både regionalt og tværsektorielt samt i forhold til forskning. Med denne aftale er der prioriteret konkrete initiativer, der bidrager til at mindske ulighed i sundhed.

Ulighed i sundhed vil også i 2023 være et særskilt indsatsområde i sundhedsplanen for Region Syddanmark, og der gøres status på de igangsatte initiativer og på det vedtagne rammepapir. På baggrund heraf vurderes mulighederne for at understøtte den fremtidige indsats for lighed i sundhed yderligere.

1.1.4 Fremtidens sundhedsvæsen er et sundhedsvæsen, der anvender digitale løsninger som en naturlig del af opgaveløsningen

Digitale løsninger og ny teknologi kan være med til at give bedre patientbehandling, sikre mere sammenhæng og i nogle tilfælde være med til at mindske behovet for arbejdskraft i en situation, hvor der er mangel på dygtige medarbejdere, rekrutteringsproblemer o.lign.

Regionens digitaliseringsstrategi igangsætter 23 initiativer, der understøtter borgerens digitale møde med sundhedsvæsenet, den gode digitale arbejdsplads, digital understøttelse af det nære og sammenhængende sundhedsvæsen samt innovation og nye teknologier. Initiativerne udgør et samlet bud på nyttiggørelse af de digitale muligheder i perioden 2022-2024. Med denne aftale bygges der videre på indsatserne med et særligt fokus på mere systematisk understøttelse af virtuelle kontakter generelt.

Aftale om budget 2023 for Region Syddanmark

1.1.5 Fremtidens sundhedsvæsen har psykiatri højt på dagsordenen

Det faglige oplæg til en 10-årsplan for psykiatri understreger behovet for et samlet løft af psykiatrien. Aftalepartierne noterer med tilfredshed, at der med psykiatriplanen for 2020-2024 er igangsat en række initiativer, der flugter med intentionerne i det faglige oplæg, men ser frem til at der vedtages og finansieres en 10-årsplan fra nationalt hold, så Region Syddanmark kan indgå i den kommende implementering heraf.

Aftalepartierne ser med stor bekymring på den øgede forekomst af mistrivsel og psykisk sygdom blandt unge mennesker, herunder det stigende pres på børne- og ungdomspsykiatrien. Der er igangsat en bred og inddragende proces, der skal give bud på håndtering af de aktuelle udfordringer i børne- og ungdomspsykiatrien.

Aftalepartierne lægger vægt på, at de nye indsatser på psykiatriområdet i denne aftale er forenelige med det store arbejde, der allerede pågår med psykiatriplanen – især også i lyset af en situation med vanskelige rekrutteringsforhold.

1.1.6 Fremtidens sundhedsvæsen er del af den grønne omstilling

Regionsrådet har besluttet, at regionens samlede udledning af CO₂ frem mod 2030 skal reduceres med mindst 35 pct. i forhold til 2020. Målsætningen skal nås ved at nedbringe såvel det direkte CO₂-aftryk fra energi, brændstof m.v. som ved at nedbringe det CO₂-aftryk, der opstår via indkøb og forbrug. Det er ambitiøst mål, som nu skal følges af en ambitiøs plan for implementering gennem konkrete delstrategier, der tilsammen skal sikre, at regionen opnår den besluttede reduktion.

Med denne aftale er der fokus på, at løfte datagrundlag, beregningskapacitet og dokumentationsindsatsen, hvilket er et nødvendigt fundament under den samlede klimaindsats. Det er aftalepartiernes opfattelse, at der med aftalen etableres en økonomiske ramme, der kan understøtte klima og grøn omstilling i regionens indkøb.

2 Sikker styring i en usikker tid

2.1 Økonomiaftalen 2023 sætter rammen for budgetaftalen

Budgetaftalen er indgået inden for rammerne af en stram økonomiaftale for 2023.

Økonomiaftalen indebærer et samlet løft for de fem regioner på 1,0 mia. kr. i 2023 til at håndtere de øgede udgifter, der i vid udstrækning følger af den demografiske udvikling med flere ældre og et generelt øget behandlingsbehov på sygehusene såvel som i praksis, herunder stigende udgifter til medicin m.v.

Region Syddanmarks umiddelbare andel af det samlede løft udgør 222 mio. kr. Men da regionens andel af bloktilskuddet – og dermed det aftalte udgiftsloft – falder som følge af en relativt faldende befolkningsandel, "mister" regionen 81 mio. kr. af det aftalte løft, svarende til ca. 40 pct.

Økonomiaftalen indebærer også et markant lavere anlægsniveau i 2023. For Region Syddanmark således ca. 90 mio. under niveauet for 2022.

Budgetlægningen for 2023 sker i en situation præget af helt ekstraordinære forhold og usikkerheder. Det gælder fx markant stigende priser, ikke mindst på energiområdet. I økonomiaftalen er der ikke fuldt ud taget højde herfor, hvilket bl.a. påvirker og presser driftsvilkårene for sygehusene m.fl.

Med denne aftale er der i Region Syddanmarks budget for 2023:

- håndteret øgede udgifter på 63 mio. i 2023 i f.t. budget 2022, bl.a. til ny overenskomst for almen lægehjælp og øget dimensionering af den lægelige videreuddannelse.

Aftale om budget 2023 for Region Syddanmark

- forlods prioriteret 75 mio. kr., især til strategisk lokal løndannelse til fastholdelse og rekruttering af medarbejdere på særligt vagtbelastede områder ("Januarpakken").

Endvidere er der:

- prioriteret 47 mio. kr. til at dække varige udgiftsløft, bl.a. som følge af den demografiske udvikling
- prioriteret 4 mio. kr. til opdrift på øvrige områder
- indarbejdet 43 mio. kr. i besparelser og effektiviseringer
- prioriteret 9 mio. kr. til arbejdet i sundhedsklynger
- prioriteret 35 mio. kr. til en styrket indsats på udvalgte områder inden for sundhed jf. den resterende aftaletekst, heraf 5 mio. kr. finansieret via besparelser på administration på Sundhed. Hertil kommer anlægsinvesteringer
- prioriteret engangsbeløb på i alt 19 mio. kr. inden for råderummet i 2022 og 2023
- fastholdt en årlig ramme på 10 mio. kr. til at understøtte den regionale udviklingsstrategi
- indarbejdet en rammereduktion på centrale rammer på 85 mio. kr.

Økonomi- og aktivitetsopfølgningen i 2022 peger på betydelige mindreforbrug på aktivitetsafhængige udgiftsområder, fx meraktivitet og særlig dyr sygehusmedicin samt inden for det samlede praksisområde. Reduktionen af de centrale rammer er derfor mulig uden at ændre på regionens økonomiske styring og finansieringsmodel. Den negative ramme udmøntes konkret i forlængelse af reviderede udgiftsprøgnoser i 2022.

Regeringen har i august 2022 fremlagt sit forslag til finanslov for 2023. Aftalepartierne er enige om at gøre status i forlængelse af finanslovens vedtagelse. Skulle der heri være afsat midler til initiativer eller indsatser, som allerede er prioriteret med nærværende aftale, er der enighed om i fællesskab at prioritere de derved frigjorte midler.

2.2 Økonomisk styring og finansieringsmodel på sundhed

Der er i Region Syddanmark truffet konkrete, politiske valg om den måde, regionen arbejder med langsigtet og holdbar økonomisk planlægning og styring på. Som konsekvens heraf har regionen en stabil, økonomisk situation, som skaber forudsigelighed og tryghed om rammerne for driftsenhederne.

Aftalepartierne lægger afgørende vægt på at videreføre denne tilgang til budgetlægningen samt at fastholde tidligere beslutninger om Region Syddanmarks finansieringsmodel på sundhed. Budgettet skal være robust, så det i det enkelte år er muligt at håndtere uforudsete/uforudsigelige udsving i udgifterne, bl.a. som værn mod uhensigtsmæssige "stop-and-go" situationer og sparerunder.

Aftalepartierne er enige om at fastholde:

- at stigende udgifter på store og svært styrbare områder som fx medicin og lægelige artikler finansieres centralt, og at der budgetteres på et niveau, så den forventede udgiftsudvikling på disse områder dækkes.
- at konsolidering løbende bidrager til at aflaste udgiftspresset på regionens samlede, økonomiske rammer i de kommende år samt til bedst muligt at håndtere de store engangsudgifter, der vil være forbundet med indflytningen på det nye OUH.
- at medicinsk udstyr m.v. løbende udskiftes og fornyes i et tilstrækkeligt omfang, så regionen ikke skubber et efterslæb af vedligehold og fornyelse foran sig.
- at regionens finansieringsmodel, som indebærer at sygehuse i udgangspunktet er rammestyrede med populationsansvar, fastholdes. Den løbende meraktivitetspulje sikrer finansiering af garantiklinikkerne som led i det fortsatte fokus på at afvikle opbyggede ventelister og overholde patientrettighederne og giver samtidig mulighed for i løbet af året at adressere områder med væsentlig opdrift.

Aftale om budget 2023 for Region Syddanmark

at teknologibidraget på 85 mio. kr. i 2023 i vid udstrækning fastholdes på sygehusene som bidrag til at løfte deres populationsansvar og imødegå det demografiske pres. Teknologibidraget forudsættes tilvejebragt via løbende gevinster ved at modernisere og udvikle opgaveløsningen, bl.a. via ny teknologi, nye behandlingsmetoder og forbedrede arbejdsgange samt effektive indkøb.

Aftalepartierne er på den baggrund enige om i 2022 at konsolidere regionens drifts- og anlægsrammer, bl.a. ved at fremrykke indkøb af medicin, indfri leasingforpligtelser og genforsikre pensionsforpligtelsen over for tjenestemænd. Den løbende konsolidering bidrager til at håndtere engangsudgifter frem mod indflytningen på Det nye OUH og skaber desuden råderum til politisk prioritering af fx bygningsvedligeholdelse og renoveringer, investeringer i apparatur, it og inventar samt energioptimering, klimasikring, grøn omstilling og lignende.

Aftalepartierne er enige om, at den i økonomiaftalen forudsatte besparelse på konsulenter i lighed med teknologibidraget forbliver på enhederne som bidrag til at løfte populationsansvaret og imødegå det demografiske pres.

I 2022 er afregningen af garantiklinikker og øvrige områder blevet suspenderet frem til og med december måned som følge af udfordringer med at få aktiviteten op på normalt aktivitetsniveau. Det forventes, at aktivitetsfinansieringen af disse områder kan træde i kraft igen pr 1. januar 2023. Regionsrådet fastlægger i december 2022 hvilke områder, der i 2023 omfattes af aktivitetsafregning, og hvornår dette træder i kraft.

For at øge aktiviteten, så ventelister og ventetider kan nedbringes, har sygehusene i 2022 mulighed for at få finansiering til pukkelaftvikling i forhold til konkret aftalte patientgrupper samt til afregning for aktivitet i særlige pukkelaftviklingsklinikker, der udfører aktivitet uden for normal arbejdstid. Efter aftale finansieres dette af staten. Det er endnu uklart, om der bliver behov for pukkelaftvikling i 2023. Evt. model og vilkår herfor, herunder finansiering, er endnu ikke aftalt med staten, hvilket ventes at ske i efteråret 2022.

2.2.1 Nedbringelse af medicinpild

Aftalepartierne ønsker at arbejde med at nedbringe medicinpild på sygehusene. Mindre medicinpild vil kunne reducere sygehusenes klimabelastning og samtidig reducere regionens udgifter til medicin. Der igangsættes et arbejde, der skal afdække hvordan projekter, som reducerer medicinpild og erstatter særligt dyre medicinprodukter med mindre dyre, kan understøttes. Finansiering af dette arbejde kan enten ske via kontoen for særlig dyr medicin eller via puljer. Udvalget for byggeri, indkøb og grøn omstilling fremlægger forslag til hertil.

2.3 Administrativ besparelse

Aftalepartierne er enige om at reducere de administrative udgifter med 5 mio. kr. årligt med henblik på at finansiere initiativer på sundhedsområdet. Aftalepartierne lægger til grund at reduktionen sker forholdsvist på tværs af sygehusenes administrationer og Regionshuset.

Aftale om budget 2023 for Region Syddanmark

3 Klima og grøn omstilling

3.1 En samlet regional klimaindsats

Aftalepartierne ønsker at videreføre og styrke den regionale klimaindsats inden for rammerne af regionens udviklingsstrategi, jf. afsnit 8.

Partierne konstaterer, at der er positiv dialog om at videreføre partnerskabet DK2020 sammen med kommunerne og i samarbejde med en række øvrige partnere. En videreførelse kan bidrage til en effektiv implementering af og opfølgning på de kommunale klimahandleplaner, som foreligger medio 2023 for alle kommuner. Partierne ønsker i forlængelse heraf, at DK2020 bidrager til et styrket samarbejde på tværs af kommunegrænser om at udvikle flere innovative klimaløsninger, der kan sikre at både kommuner, regioner og staten kan nå Parisaftalens mål i 2030.

Regionens andel af finansieringen til videreførelse af partnerskabet kan ske via den afsatte pulje på 10 mio. kr. til implementering af den regionale udviklingsstrategi.

Aftalepartierne ser gerne en styrket klimadimensionen i det dansk-tyske samarbejde. Fx som en integreret del af Dansk-Tysk Udviklingsalliance og i det bilaterale samarbejde med Slesvig-Holsten.

Partierne lægger vægt på borgerinddragelse og -dialog og vil drøfte en videreførelse af partnerskabet med Middelfart Kommune om afviklingen af klimafolkemødet i de kommende år på grundlag af evalueringen af årets Folkemøde. Finansieringen heraf findes ligeledes inden for den afsatte pulje på 10 mio. kr. til implementering af den regionale udviklingsstrategi.

Aftalepartierne ønsker endeligt at styrke den fællesregionale klimaindsats ved at indgå aktivt i relevante partnerskaber, der kan fremme samarbejdet om den grønne omstilling.

3.2 Grøn omstilling af den kollektive trafik

Region Syddanmark indgik i december 2020 en klimasamarbejdsaftale med regeringen. I aftalen forpligter Region Syddanmark sig til CO₂-neutrale eller nulemissionsbusser i alle nye udbud af busser på regionale ruter fra 2021. Forudsætningen for regionens målsætninger og forpligtelser i forhold til den grønne omstilling er i klimasamarbejdsaftalen, at den økonomiske ramme er til stede, og at det er teknisk muligt. Opretholdelse af serviceniveauet i den regionale bustrafik i så vidt omfang som muligt i sig selv vigtigt for den grønne omstilling.

Indtil både CO₂- og emissionsfrie teknologier til den regionale bustrafik er til stede, har tilgangen været at anvende HVO-diesel i den eksisterende busflåde i en overgangsperiode. Omkostningerne til anvendelsen heraf er imidlertid steget markant.

Aftalepartierne er derfor enige om, at det er forventningen, at trafikselskaberne følger planen om at omstille til emissionsfrie teknologier på de regionale ruter ved førstkommande kontraktudbud fra 2023, men at det grundet den pressede økonomiske situation accepteres, at der i overgangsperioden ikke anvendes HVO-diesel. Alle regionale ruter forventes senest i 2027 at overgå til emissionsfrie teknologier.

3.3 Fra ambitiøs reduktionsmålsætning til ambitiøs implementering

Regionsrådet har besluttet, at regionens samlede udledning af CO₂ skal reduceres med mindst 35 pct. frem mod 2030. Målsætningen skal nås ved at nedbringe såvel det direkte CO₂-aftryk fra energi, brændstof m.v. som ved at nedbringe det CO₂-aftryk, der opstår via indkøb og forbrug.

Aftale om budget 2023 for Region Syddanmark

Forbrug af indkøbte varer, tjenesteydelser samt bygge- og anlæg står for op imod 90 pct. af regionens samlede klimaaftryk. Nedbringelse af CO₂-aftrykket fra indkøb kan ske gennem en række forskellige indsatser. Nogle indebærer en besparelse på indkøb, andre en mulig fordyrelse. Aftalepartierne er enige om at tilvejebringe de nødvendige økonomiske rammer for en målrettet klimaindsats på indkøbsområdet ved at reducere den forventede indkøbsbesparelse med 10 mio. kr. i 2024.

Samtidig styrkes arbejdet med den grønne omstilling med fokus på reduktion af spild, mindsket forbrug og øget genanvendelse.

Den meget store forandringsopgave, regionen står overfor, skal tilrettelægges gennem en specifikke delstrategier med klare tidsterminer og deres forventede bidrag til det samlede reduktionsmål frem mod 2030. Der forelægges en tidslinje for, hvornår delstrategierne forventes forelagt politisk og der følges årligt op på reduktionsmålet. I de årlige opfølgninger skal der indgå overvejelser om eventuelle yderligere tiltag og en status for reduktionsmålets størrelse.

Opgaven skal løftes gennem en tydeligere forankring og ansvarsfordeling mellem sygehusenhederne, hvor alle får lead på et eller flere af de konkrete indsatsområder. De enkelte enheder skal desuden udarbejde anden generationsklimahandleplaner, der tilsammen skal sikre opfyldelsen af regions samlede klimamålsætning i 2030.

Konsolideringen i 2022 vil frigøre midler i 2023. Regionsrådet prioriterer i foråret 2023 anvendelsen heraf, og aftalepartierne er enige om i den forbindelse at se på mulighederne for at prioritere konkrete større investeringer i fx solceller, øget energieffektivitet, tilpasninger af sygehusene, som kan underbygge øget genanvendelse, mindske affald, mindske spild mv og initiativer som supplement til den eksisterende klimapulje.

Mest klima for indsatsen kræver investeringer. Der er således behov for at løfte datagrundlag, beregningskapacitet og dokumentationsindsatsen yderligere for at sikre, at aktiviteter, hvor der fås mest klima for indsatsen, igangsættes hurtigst muligt, og for at styrke monitoreringen af målsætningen samt opfølgningen på de konkrete delstrategier. Aftalepartierne afsætter på den baggrund 1,0 mio. kr. årligt til at styrke data, dokumentations- og beregningsområdet. Bevillingen skal anvendes til et årsværk på databeregningsområdet samt midler til køb af eksterne analyser og ekspert-bistand til understøttelse af delstrategierne.

Aftale om budget 2023 for Region Syddanmark

4 Sundhed

4.1 Somatik og Psykiatri

Med udgangspunkt i et behov for stabilisering og fokus og med et ønske om at ruste sundhedsvæsenet til fremtiden er aftalepartierne enige om at prioritere følgende indsatser:

4.1.1 Afvikling af behandlingsefterslæb

En af de mest synlige konsekvenser af den historisk udfordrede situation er et ganske betydeligt behandlingsefterslæb på såvel de somatiske som de psykiatriske sygehuse. Samtidig er der fortsat risiko for en opblomstring af corona i den kommende vinter med deraf afledte nye kapacitetsudfordringer som følge af mange indlagte patienter og højt sygefravær blandt personalet.

Aftalepartierne noterer sig med glæde, at sygehusene – trods de vanskelige vilkår – er på vej tilbage mod et normalt aktivitetsniveau, samtidig med at der er igangsat ventelisteafvikling.

Regionsrådet har truffet en langt række beslutninger, der tilsammen giver sygehusene de bedst muligt betingelser for afvikling af behandlingsefterslæbet. Det drejer sig om

- Suspending af budgetansvarsmodel for udvisitering til det private (garantiafdelingerne)
- Rammestyrt af de aktivitetsafregnede områder og opfordring til at anvende de sparede driftsudgifter i nedlukningsperioderne til ekstra kapacitet efterfølgende
- Mulighed for pukkelaftviklingsprojekter (stykprisafregning) inden for områder med lang ventetid
- Aftale med praktiserende speciallæger om udlægning af sygehusopgaver, bl.a. skopier og grå stær
- Etablering af pukkelaftviklingsklinikker med meraktivitetsafregning for aktivitet udført uden for normal arbejdstid
- Udbud af aktivitet, fx alloplastikker
- Udmøntning af "Vinterpakken" – fastholdelsestillæg (engangs) og bonus for merarbejde
- Vedtagelse af "Januarpakke" – funktionstillæg og tillæg for specialuddannelser
- Ramme til meraktivitetstillæg til medarbejderne

Aftalepartierne er enige om at fastholde fokus på afvikling af behandlingsefterslæbet, herunder at der løbende vurderes på behovet for videreførelse af relevante initiativer samt mulige nye aktiviteter.

Aftalepartierne ønsker derudover undersøgt, om det er muligt at forlænge eller permanentgøre den nuværende aftale med privathospitalerne, som indebærer, at patienter, der er forundersøgt ved privathospitaler, kan modtage behandling samme sted uden fornyet henvisning fra den regionale visitation.

Forretningsudvalget følger indsatsen.

Regeringen og Danske Regioner har i februar 2022 indgået aftale om afvikling af behandlingsefterslæb og normalisering af ventetider. Aftalen indeholder en fælles ambition om, at behandlingsefterslæbet på det planlagte, ikke tidskritiske område afvikles i løbet af 2022, men der er opmærksomhed på, at der kan være særlige omstændigheder eller forhold på enkelte områder.

Jf. økonomiaftalen for 2023 drøftes hvert kvartal status for afviklingen af behandlingsefterslæbet på baggrund af skriftlig status fra regionerne. Situationen følges desuden månedligt i den nedsatte taskforce for afvikling af behandlingsefterslæb og normalisering af ventetider. Regeringen har tilkendegivet, at der vil blive sikret de nødvendige ressourcer til afvikling af den udskudte aktivitet.

Aftale om budget 2023 for Region Syddanmark

4.1.2 Børn og unge som pårørende

Region Syddanmark har arbejdet med et særligt fokus på pårørende til patienter. I forlængelse af aftalen om budget 2021 er udarbejdet et idékatalog over mulige initiativer i forhold til børn og unge som pårørende.

Aftalepartierne er enige om at styrke indsatsen for børn og unge som pårørende både i somatikken og psykiatrien. Der afsættes 1,1 mio. kr. i 2023 stigende til 3,5 mio. kr. til nye initiativer, jf. idekataloget.

Sundhedsudvalget, Udvalget for det nære sundhedsvæsen samt Psykiatri- og socialudvalget fremlægger forslag til udmøntning heraf.

4.1.3 Børn og unge som patienter

I forlængelse af indsatsen for børn og unge som pårørende ønsker aftalepartierne, at der sættes fokus på børn og unge som patienter. Der gennemføres en kortlægning, som bl.a. undersøger, hvordan børn og unge inddrages i egen behandling, hvordan børns og unges rettigheder tilgodeses, og hvordan der på sygehusene bliver opsamlet og delt viden om god praksis. I arbejdet inddrages de erfaringer, der er gjort med unge-paneler på Esbjerg Sygehus og på Odense Universitetshospital, ligesom der inddrages erfaringer fra Kræftplan IV med ungestuer og fællesrum målrettet unge med kræft på sygehusene samt uddannelse af medarbejdere i at håndtere de særlige problemstillinger, som kronisk eller alvorligt syge unge og deres familier står med.

Sundhedsudvalget og Psykiatri- og socialudvalget drøfter resultatet af ovenstående kortlægning og på baggrund heraf fremsættes forslag til regionsrådet om evt. supplerende tiltag.

4.1.4 Lighed i sundhed

Aftalepartierne er enige om, at bekæmpelse af ulighed i sundhed er en højt prioriteret dagsorden. Det tidligere regionsråd har udarbejdet et rammepapir for indsatser til at mindske ulighed i sundhed, og der er i de seneste år igangsat en række initiativer. Både i regionen og sammen med kommuner. Herudover er der også igangsat en række forskningsprojekter.

Bekæmpelse af ulighed i sundhed skal ske på tværs af sektorer i sundhedsvæsenet såvel som uden for sundhedsvæsenet. Aftalepartierne lægger vægt på, at det bliver en højt prioriteret dagsorden i de kommende sundhedsklynger og i sundhedssamarbejdsudvalget, ligesom det også indgår som særskilt indsatsområde i den kommende sundhedsplan.

Aftalepartierne er herudover enige om igangsætte en afdækning af sygehusenes socialrådgiverfunktioner. Afdækningen skal kortlægge omfang og opgaver samt snitfladerne til den lovbestemte arbejdsdeling mellem kommuner og regioner.

Sundhedsudvalget, Psykiatri- og socialudvalget og Udvalget for det nære sundhedsvæsen gør status på de igangsatte initiativer og det vedtagne rammepapir og vurderer på den baggrund mulighederne for at understøtte den fremtidig indsats for lighed i sundhed, herunder i forhold til forskning på området.

4.1.5 Bedre lægedækning af udsatte og hjemløse

Udsatte borgere har ofte svært ved at bruge det "almindelige" tilbud hos den praktiserende læge, hvilket dels resulterer i underbehandling, dels i uhensigtsmæssige kontakter til lægevagten og/eller de fælles akutmodtagelser.

Aftalepartierne er på den baggrund enige om at igangsætte en undersøgelse, der skal afdække om nye samarbejdsformer eller særlige indsatser kan medvirke til at styrke lægedækningen af de mest udsatte borgere – fx gennem et systematisk samarbejde med gadesygeplejersker eller kommunale social-

Aftale om budget 2023 for Region Syddanmark

sygeplejersker om at kvalificere borgernes almene lægebehov, suppleret med almen lægehjælp og centreret omkring varместuer, herberg og NGO-tilbud. Indsatser kan evt. afprøves i pilotprojekter indledningsvist. Indsatsen forventes at kunne finansieres inden for sygesikringsbudgettet.

Udvalget for det nære sundhedsvæsen fremlægger forslag hertil.

4.1.6 Seksuel sundhed

I efteråret 2022 fremlægges en evaluering af tre klinikker for seksuel sundhed: UngMod i Fredericia, UngSex i Vejle og Klinikken for seksuel sundhed i Odense. Klinikkerne drives sammen med de tre respektive kommuner og deres formål er at styrke unges seksuelle sundhed og trivsel via rådgivende samtaler, test for kønssygdomme og tilbud om prævention. Endelig er der i 2022 etableret et tilbud i et samarbejde mellem Sydvestjysk Sygehus og Varde og Esbjerg kommuner. Finansieringen af klinikkerne er bl.a. sket via midler fra en central regional pulje, og denne finansiering ophører for klinikkerne i Vejle og Fredericia med udgangen af 2022, mens klinikkerne i Odense og i Sydvestjylland er finansieret til ind i 2024.

I februar 2021 blev der indgået en samarbejdsaftale mellem AIDS-Fondet og Odense Universitetshospital om, at sygehuset analyserer de tests for kønssygdomme, som AIDS-Fondet gennemfører på deres Checkpoint i Odense. Samarbejdsaftalen ophører pr. 31. december 2022. Endelig forventes det, at der i løbet af det kommende halve år gennemføres et fællesregionalt udbud om hjemmetest for klamydia og gonorré.

Samlet set er der behov for en samlet plan for forebyggelses- og rådgivningsindsatser i relation til seksuel sundhed samt tilbud om tests for kønssygdomme og analyserne heraf. En samlet plan skal beskrive en mere ensartet løsning og tage højde for geografisk dækning. Sundhedsudvalget og Udvalget for det nære sundhedsvæsen vil invitere kommunerne ind i dette arbejde, og fremlægge et forslag til test-setup. Udgifter til analyser af tests forudsættes finansieret via konsolidering i en midlertidig periode, indtil den fremadrettede plan kan realiseres.

4.1.7 Patientansvarlige læge eller anden sundhedsperson

I den nye nationale aftale om en sundhedsreform er aftalt, at "... alle patienter, hvor det giver faglig mening, skal have en patientansvarlig læge eller anden sundhedsperson, så flere patienter oplever tryghed og kontinuitet i behandlingen på sygehuset. (...) Ordningen indebærer, at en navngiven læge eller anden sundhedsperson er udpeget til at bære det overordnede ansvar og overblik for en given patients forløb på sygehuset. Sundhedspersonen har en funktion som koordinator og tovholder for det samlede udrednings- og behandlingsforløb".

På baggrund af tidligere nationale aftaler har indførelse af en patientansvarlig læge været et indsatsområde på sygehusene i længere tid og er bl.a. også en del af budgetaftalen for 2021. Implementering af patientansvarlig læge er en stor ændring, både kulturelt og organisatorisk, og sygehusene er kommet langt hermed. Det kan dog konstateres, at det særligt har været en udfordring at finde en egnet organisering af den koordinerede rolle for patientansvarlig læge i de tværgående patientforløb/patienter med multi-sygdom. Samtidig revitaliseres og ændres ordningen nu med sundhedsreformen, og der er derfor brug for fornyet og tilpasset fokus.

Sundhedsudvalget fremlægger forslag til implementering af ordningen.

4.1.8 Det digitale sundhedsvæsen

Digitale løsninger og ny teknologi kan være med til at give bedre og mere fleksibel patientbehandling og bedre sammenhæng, og digitale løsninger kan også i nogle tilfælde være med til at mindske behovet for arbejdskraft.

Aftale om budget 2023 for Region Syddanmark

Regionens digitaliseringsstrategi igangsætter 23 initiativer, der understøtter borgerens digitale møde med sundhedsvæsenet, den gode digitale arbejdsplads, digital understøttelse af det nære og sammenhængende sundhedsvæsen samt innovation og nye teknologier. Initiativerne udgør et samlet bud på nyttiggørelse af de digitale muligheder i perioden 2022-2024.

Virtuel kontakt når det er fagligt muligt

Digitaliseringsstrategien fastslår, at borgeren og patienterne skal have mulighed for virtuel kontakt, når det er fagligt muligt samt relevant for borgeren. Dette skal ske i dialog med patienterne, så borgerne kan fravælge digitale kontakter, såfremt det ønskes. Aftalepartierne ønsker at intensivere dette indsatsområde og ønsker, at Aftalepartierne ønsker at intensivere dette indsatsområde og ønsker, at patienterne skal oplyses om deres muligheder allerede i indkaldelsesbrevene. Der igangsættes forsøg hermed på alle enheder.

Digitaliserings- og innovationsudvalget følger området.

Digital Smerteklinik på Friklinikken

Friklinikken i Grindsted behandler smertepatienter fra hele regionen, så mange patienter har derfor lang transporttid til Grindsted. Friklinikken smerteklinik arbejder med brugen af virtuelle kontakter (telefon og video) der, hvor fremmøde ikke er fagligt nødvendig.

Aftalepartierne ønsker, at Smerteklinikken arbejder videre med at udvikle muligheder og metoder til at fremme patienternes muligheder for virtuelle kontakter med fokus på, at det tilbydes til flest mulige patienter, hvor det er fagligt muligt.

Digitaliserings- og innovationsudvalget følger arbejdet.

4.2 Sundhed – Somatik

4.2.1 OUH – et universitetshospital med regionalt ståsted og international rækkevidde

Regionsrådet har over tid støttet særlige initiativer, der understøtter Odense Universitetshospitals fortsatte udvikling og muligheder for at udfolde sin rolle som universitetshospital for Region Syddanmark, der samtidig har national og international rækkevidde. Inden for egen ramme prioriterer OUH sideløbende midler for at fastholde og udvikle eksisterende specialer og tiltrække nye, højt specialiserede funktioner.

Aftalepartierne er enige om styrke tre specialiserede funktioner yderligere via etablering af et børnekirurgisk center, fremtidssikring af kardiologi samt opbygning af diagnostisk kapacitet inden for skimmelsvamp. Til dette formål afsættes 4,5 mio. kr. i 2023, stigende til 8,8 mio. kr. årligt fra 2025 samt 1,0 mio. kr. i etableringsudgifter.

Sundhedsudvalget fremlægger forslag til udmøntning heraf.

4.2.2 Syddansk overvægtsinitiativ

Aftalepartierne er på baggrund af en evaluering af det syddanske overvægtsinitiativ enige om at udvide initiativet til de øvrige sygehuse i regionen. Formålet er at reducere forekomsten og alvorligheden af overvægtsrelateret sygdom, ændre prognosen for mennesker med overvægt og svær overvægt samt opnå bedre sundhed, livskvalitet og selvopfattelse (vægtneutral sundhed). Samtidig etableres på Esbjerg Sygehus et regionalt videntcenter for screening og livstilsinterventioner til personer med overvægtsrelateret sygdom.

Der afsættes 3,8 mio. kr. i 2023 og 5,1 mio. kr. årligt fra 2024 til formålet samt 1,1 mio. kr. til etableringsudgifter.

Aftale om budget 2023 for Region Syddanmark

Sundhedsudvalget fremlægger forslag til udmøntning heraf.

4.2.3 Urologi og geriatri

For at gøre det lettere at rekruttere læger inden for urologi afsættes som opfølgning på aftalen om budget 2022 1,0 mio. kr. årligt til at understøtte en udviklingsplan for specialet.

Sundhedsudvalget fremlægger forslag til udmøntning heraf.

Også inden for geriatri er der udfordringer med at rekruttere læger. Der er aktuelt igangsat en række initiativer. Resultaterne heraf forventes forelagt sundhedsudvalget medio 2023.

4.2.4 Osteoporose (knogleskørhed)

Aftalepartierne enige om at øge forebyggelses- og opsporingsindsatsen på området.

Der afsættes 2,2 mio. kr. i 2023 og 2,9 mio. kr. årligt fra 2024 til at indføre et frakturprogram (FLS) på alle akuthospitaler og styrke opsporing i primærsektoren. Bevillingen svarer til halvdelen af udgifterne ved frakturprogrammet. Systematisk opsporing og behandling af patienter med knogleskørhed forventes alt andet lige at nedsætte antallet af knoglebrud og dermed på sigt aflaste de fælles akutmodtagelser og de ortopædkirurgiske afdelinger. Den andel halvdel af udgiften til øget forebyggelses- og opsporingsindsats afholdes derfor inden for sygehusenes egne rammer (dog 25 pct. for Sygehus Sønderjylland, da ortopædien her er aktivitetsfinansieret).

Sundhedsudvalget fremlægger forslag til udmøntning heraf.

4.2.5 Neurorehabilitering Grindsted

Kapaciteten på Neurorehabiliteringen i Grindsted blev i 2019 udvidet fra 26 til 28 senge. Efterfølgende er der midlertidigt etableret yderligere to ekstra senge for at nedbringe ventetiden på området.

Da behovet herfor vurderes at være permanent, afsættes 2,1 mio. kr. årligt til at permanentgøre denne øgede kapacitet.

Sundhedsudvalget fremlægger forslag til udmøntning heraf.

4.2.6 AVT

Auditory Verbal Therapy (AVT) er evidensbaseret rehabilitering, der understøtter udvikling af hørelse og talesprog hos døve børn og børn med høretab. Behandlingen anbefales af Sundhedsstyrelsen og Socialstyrelsen og har i en tre-årig periode været finansieret af midler på finansloven.

Aftalepartierne er enige om at permanentgøre indsatsen. Til det formål afsættes 2,3 mio. kr. i 2023 og 3,0 mio. kr. årligt fra 2024.

Sundhedsudvalget fremlægger forslag til udmøntning heraf.

4.2.7 Screening for muskelsvindssygdomme hos nyfødte (SMA)

Sundhedsstyrelsen har i april 2021 indstillet til Sundhedsministeriet, at nyfødte screenes for muskelsvindssygdommen "spinal muskelatrofi" (SMA). Ministeriet har fortsat ikke finansieret indførelsen af screeningsprogrammet eller besluttet at igangsætte det. Forskning viser, at børn, der får SMA, har mest mulig effekt af behandlingen, såfremt behandlingen starter, når barnet er spæd, og inden de første symptomer har vist sig. Derfor vurderes det fagligt at være givtigt at indføre screening for SMA på nyfødte.

Aftale om budget 2023 for Region Syddanmark

Aftalepartierne er enige om, at alle nyfødte børn i Region Syddanmark skal tilbydes screening for SMA i sammenhæng med, at de får foretaget hælprøven, dvs. mellem 42-72 timer efter barnet er blevet født.

Der afsættes 0,4 mio. kr. årligt for screening for SMA. Indsatsen iværksættes i efteråret 2022 og finansieres af regionen indtil det besluttet at igangsætte og finansiere screeningen nationalt.

4.2.8 Samarbejde med Mødrerådgivningen, Svendborg

I aftalen om budget 2022 er afsat 2,5 mio. årligt til en partnerskabsaftale med Mødrehjælpen.

I forlængelse heraf afsættes 0,1 mio. kr. årligt til en driftsaftale med Mødrerådgivningen med det formål at sikre bedre forebyggende forløb for gravide under 27 år bosat i Svendborg Kommune.

Sundhedsudvalget fremlægger forslag hertil.

Mødrerådgivningen og Mødrehjælpen har allerede en aftale om, at de gravide, der har bopæl i Svendborg Kommune, og som hører under Mødrerådgivningens målgruppe, bliver visiteret til Mødrerådgivningen og ikke Mødrehjælpen. Aftalepartierne ønsker, at denne fordeling fastholdes.

4.2.9 Handleplan for nedbringelse af opioidforbruget

Opioider anvendes i sundhedsvæsenet til behandling af moderate til svære smerter. Langvarigt forbrug af opioider er forbundet med en række bivirkninger og alvorlige komplikationer, herunder risiko for afhængighed og misbrug. Morfin anbefales som 1. valg, når behandling med opioid er nødvendig.

Siden 2020 har Region Syddanmark i regi af Det regionale Lægemedelråd haft fokus på at nedbringe forbruget af opioider i såvel primær- som i sekundærsektoren. Indsatsen har haft som mål at nedbringe det samlede opioidforbrug med særligt fokus på at nedbringe forbruget af præparater, der indeholder oxycodon og tramadol.

For at bringe indsatsen helt i mål udarbejdes en handleplan for nedbringelse opioidforbruget i såvel primær som sekundærsektor. Udvalget for det nære sundhedsvæsen og Sundhedsudvalget fremlægger forslag hertil.

4.3 Sundhed – Psykiatri

Psykiatrien undergår i disse år en stor forandring i takt med implementeringen af den ambitiøse psykiatriplan frem mod 2024, som regionsrådet har vedtaget og finansieret fuldt ud, og som man allerede kan se de første resultater af.

Aftalepartierne lægger vægt på, at nye indsatser på psykiatriområdet er forenelige med det store arbejde, der allerede pågår og forestår, herunder fortsat implementering af psykiatriplanen, den kommende 10-årsplan i psykiatrien og det aktuelle arbejde med at sikre håndtering af udfordringerne i børne- og ungdomspsykiatrien, samtidig med at der opleves betydelige rekrutteringsudfordringer.

Aftalepartierne anerkender den store indsats, der allerede i dag ydes af psykiatriens personale, og vil følge udviklingen i og arbejdet med at løse rekrutteringsudfordringerne i psykiatrien tæt. Aftalepartierne noterer sig, at sygehusene og regionens øvrige enheder har stort fokus på arbejdet med fastholdelse og rekruttering og er godt i gang med lokale indsatser. Desuden er der iværksat en lang række initiativer, jf. afsnit 5, der på forskellig vis også skal forbedre rekruttering og fastholdelse af medarbejderne i psykiatrien.

Aftalepartierne er på den baggrund enige om at prioritere følgende indsatser:

Aftale om budget 2023 for Region Syddanmark

4.3.1 Borgere med dobbeltdiagnose

Aftalepartierne noterer sig, at regeringen, Danske Regioner og KL er enige om, at der er brug for at sikre en mere sammenhængende og helhedsorienteret behandling for mennesker, der har brug for behandling af både psykisk lidelse og misbrug (doppeltdiagnose).

Af økonomiaftalen for 2023 fremgår det, at der fra 2024 skal ske en trinvis opstart af et regionalt forankret dobbeltdiagnosetilbud for patienter, der har en psykisk lidelse, der kræver behandling i den regionale psykiatri.

Aftalepartierne noterer sig, at der kan forventes nærmere beskrivelse og afklaring af målgruppen for det nye tilbud i 1. kvartal, og efterfølgende forventes afklaring af de økonomiske konsekvenser af overflytning af misbrugsbehandlingsopgaven fra kommunerne til regionen. Aftalepartierne ønsker, at der i 2023 igangsættes en forberedelses- og kompetenceudviklingsproces parallelt med den nærmere afklaring af målgruppen, så psykiatrien er bedst muligt rustet til den nye opgave.

Psykiatri- og socialudvalget fremlægger forslag til udviklingsproces. Der afsættes 1,1 mio. kr. hertil i 2023 og 0,7 mio. kr. i 2024. Når målgruppe og de økonomiske konsekvenser er afklaret, udarbejder Psykiatri- og socialudvalget implementeringsplan for etablering af misbrugsbehandlingstilbuddet i psykiatrien.

4.3.2 Reduktion af ulighed i Sundhed: Retspsykiatri

Indlagte patienter på Retspsykiatrisk afsnit i Middelfart tilbydes opsporing, behandling og kontrol af livsstilsrelaterede og somatiske sygdomme. Der er gode erfaringer med projektet, som udløber maj 2023.

Aftalepartierne er enige om at permanentgøre projektet i Middelfart og udbrede det til retspsykiatrisk afsnit i Esbjerg. Til formålet afsættes 0,7 mio. kr. i 2023 og herefter 1,1 mio. kr. årligt.

Psykiatri- og socialudvalget fremlægger forslag til udmøntning heraf.

4.3.3 Scanningsfunktion i Middelfart

Tryghed og sikkerhed for patienter såvel som medarbejdere i retspsykiatrien er højt prioriteret. Den nye psykiatrilov giver nye muligheder for yderligere at styrke sikkerhedsniveauet og trygheden i form af etablering af en scannerfunktion og et særligt afsnit for varetægtsfængslede personer med behov for psykiatrisk behandling.

Forligspartierne ønsker der etableres en krops- og bagagescanner på retspsykiatrisk afdeling i Middelfart og at de varetægtsfængslede, der pt. er fordelt på alle de retspsykiatriske afsnit i Middelfart, samles i et særligt afsnit, der tilpasses sikkerhedsmæssigt til dette.

Udvalget for byggeri, indkøb og grøn omstilling fremlægger snarest et forslag til bygningsmæssige tilpasninger i Middelfart. Projektet finansieres af den ramme på 20 mio. kr., der i budget 2022 er afsat til forbedringer af de fysiske rammer i psykiatrien.

Aftalepartierne noterer sig, at etablering af scanningsfunktionen indebærer en ændret tilrettelæggelse af visitation af patienter med udgang og besøgende. I dag foregår denne ved konkret mistanke i afsnittene. Etablering af en scannerfunktion indebærer en centraliseret og systematiske visitation. Der er behov for bemanning af funktionen alle dage fra 9-21. Der afsættes 1,1 mio. kr. i 2023 og herefter 1,6 mio. kr. årligt.

4.3.4 Fremtidssikret model for indretning af børne- og ungepsykiatrien

Børne- og ungdomspsykiatrien er særligt udfordret i disse år af en kombination af stigende antal henvisninger og stigende mangel på speciallæger. Derfor er der sat gang i en politisk proces, der i 2023 skal føre frem til beslutning om en fremtidssikret model for indretning af børne- og ungdomspsykiatrien. Modellen vil afklare både den fremtidige aldersgrænse for B&U, det rette antal sengeafdelinger, men også

Aftale om budget 2023 for Region Syddanmark

indretning af det lokalt-baserede, ambulante behandlingstilbud, herunder hvordan samarbejdet med kommuner og praksis, det forebyggende arbejde i fx fremskudt funktion og det opfølgende og udadgående behandlingstilbud i mobile teams kan styrkes. Muligheder for digitale behandlingsløsninger, der kan tage lidt aflaste børne- og ungdomspsykiatrien skal ligeledes forfølges.

Der afsættes 5 mio. kr. årligt til i forlængelse af ovenstående at understøtte det forebyggende, opfølgende og udadgående behandlingstilbud.

Sundhedssamarbejdsudvalget har i efteråret 2022 startet en konstruktiv dialog om det tværsektorielle samarbejde om børne- og ungdomspsykiatrien, de udfordringer, der opleves i de tre respektive sektorer og de muligheder, der er for fælles løsninger. Dialogen og arbejdet med at finde fælles løsninger fortsættes i 2023, forventeligt også på klyngeniveau, og kan bidrage til den fremtidssikrede model for indretningen af børne- og ungepsykiatrien, ligesom kommuner, region og praksisområdet kan samarbejde om et fornyet og vedvarende fælles fokus på at styrke den generelle forebyggende indsats over for børn og unge, der mistrives. Det er herunder vigtigt, at der findes let tilgængelige, åbne tilbud til børn og unge, der ikke viser symptomer på psykisk sygdom, men oplever pres og mistrivsel.

Psykiatri- og socialudvalget fremlægger forslag til fremtidssikret model for børne- og ungdomspsykiatrien samt udmøntning af de 5 mio. kr. Der er på nuværende tidspunkt ikke viden om de samlede økonomiske konsekvenser af den fremtidige plan for børne- og ungdomspsykiatrien. Aftalepartierne er indstillet på at drøfte yderligere økonomisk prioritering i forlængelse af forslaget til model.

4.3.5 Mental trivsel

Aftalepartierne ønsker en fortsat høj prioritering af arbejdet med at forbedre den mentale trivsel hos syddanskerne, især de unge. Aftalepartierne noterer sig det hidtidige fokus på at bidrage til at begrænse mistrivsel og styrke den mentale trivsel for dermed at undgå, at det udvikler sig til tilstande, der kræver behandling i psykiatrien. Det drejer sig om initiativer som ABC-projektet sammen med kommunerne og uddannelsesinstitutionerne, Psykiatrisk Informationscenters åbne rådgivning og informations og uddannelsesaktiviteter på ungdomsuddannelser og folkeskoler.

Aftalepartierne ønsker at styrke den igangsatte indsats yderligere og ønsker, at det fortsat skal ske i et tæt samarbejde med kommunerne. Derfor vil mental trivsel også sammen med det tidligere nævnte fokus på fremtidens børne- og ungdomspsykiatri være et af de emner, Region Syddanmark lægger op til at prioritere i samarbejdet i klyngerne og i Sundhedssamarbejdsudvalget.

4.3.6 Patientstyrede indlæggelser

Der er i psykiatriplanen sat et mål på 250 aftaler om patientstyrede indlæggelser. Aftalepartierne er af den opfattelse, at patientstyrede indlæggelser gør psykiatrien endnu mere tilgængelig, styrker patienternes selvbestemmelse, bidrager til at reducere brug af tvang og giver en stor tryghed og støtte til pårørende.

Aftalepartierne ønsker en vurdering af, om det er muligt at øge antallet af patientstyrede indlæggelser.

Psykiatri- og socialudvalget fremsætter forslag hertil.

4.4 Det sammenhængende sundhedsvæsen

Aftalepartierne er enige i, at Region Syddanmark har et godt afsæt til – sammen med kommunerne og almen praksis – at fortsætte udviklingen af det nære og sammenhængende sundhedsvæsen.

Aftalepartierne er enige om at prioritere følgende indsatser:

Aftale om budget 2023 for Region Syddanmark

4.4.1 Udvidet behandlingsansvar i 72 timer efter udskrivelse

Omstillingen af sundhedsvæsenet omfatter bl.a. en styrkelse af det kommunale sundhedsvæsen og almen praksis, som begge vil skulle løfte flere opgaver i fremtiden. Det kræver, at regionen tager et ansvar for understøtte opgaveløsningen, og at ikke bare handler om et overlade ansvaret for patienterne til andre, men om at tage et styrket fælles ansvar for patienterne.

Derfor ønsker aftalepartierne, at sygehusene tager et yderligere ansvar for at sikre sammenhæng og tryghed for patienterne. Aftalepartierne ser med interesse på den ordning med udvidet behandlingsansvar i 72 timer efter hospitalsbehandling for færdigbehandlede patienter, som Region Hovedstaden har iværksat, og ønsker at indføre en lignende ordning på baggrund af bl.a. inspiration herfra.

Der er enighed om, at Region Syddanmark skal indfase en ordning, hvor sygehuset beholder behandlingsansvaret i 72 timer efter udskrivelse for visse færdigbehandlede patienter. Ordningen skal medvirke til at forebygge u hensigtsmæssige genindlæggelser kort tid efter udskrivning fra sygehuset. Udvidet behandlingsansvar defineres ved, at sygehuset påtager sig at håndtere de henvendelser, som sundhedsprofessionelle og almen praksis måtte have efter den aktuelle udskrivelse fra sygehuset. Modellen skal øge kvalitet og tilgængelighed i samarbejdet mellem sygehus, kommune og almen praksis i de første døgn efter udskrivelsen. Der skal ske en nærmere afgrænsning af målgruppen af færdigbehandlede borgere, som omfattes af ordningen.

Sundhedsudvalget, Udvalget for det nære sundhedsvæsen og Psykiatri- og socialudvalget fremlægger forslag hertil.

4.4.2 Styrkede behandlingstilbud uden for sygehusene

Realisering af ambitionerne om det nære og sammenhængende sundhedsvæsen forudsætter udvikling af flere behandlingstilbud uden for sygehusene.

Aftalepartierne er enige om, at samarbejdet i de nye sundhedsklynger naturligt er omdrejningspunkter for at igangsætte og implementere nogle af de initiativer, der kan styrke opgaveløsningen uden for sygehusene, og forventer, at der i det kommende sundhedssamarbejde vil opstå behov for at skalere gode, tværsektorielle løsninger på tværs af klyngerne. Den netop gennemførte kortlægning af tværsektorielle indsatser giver et godt overblik over allerede igangsatte projekter og initiativer og dermed et godt afsæt for tværsektorielle drøftelser om skalering.

Ligeledes ønsker aftalepartierne at der igangsættes et arbejde med at kortlægge hvilke former for hjemmebehandling, der er egnede til ibrugtagning, men endnu ikke taget i brug.

I aftalen om budget 2020 blev afsat en pulje på 20 mio. kr. til skalering af gode løsninger og projekter, herunder også tværsektorielle indsatser. Indtil nu har puljen været anvendt til skalering af en telemedicinsk løsning inden for det palliative område, videokonsulteret stuegang samt tidstro dokumentation. Der rester 16,3 mio. kr. i puljen. Aftalepartierne er enige om at nye indsatser samt skalering kan finansieres af uforbrugte midler i puljen.

4.5 Praksissektoren

Praksissektoren er en central del af det samlede sundhedsvæsen, og især praktiserende læger indtager en nøglerolle. Region Syddanmarks tradition for et godt samarbejde med de praktiserende læger om almen praksis skal fortsætte.

Aftalepartierne er enige om at prioritere følgende indsatser:

Aftale om budget 2023 for Region Syddanmark

4.5.1 Ydernumre

Med budgettet udmøntes som følge af praksisplanerne nye ydernumre på øjen- og øreområdet som bidrag til en endnu bedre geografisk dækning.

Aftalepartierne er enige om at indfase det ydernummer i dermatologi (hud), der i henhold til praksisplanen ligger i budgettet for 2024, et år tidligere end planlagt. Der afsættes 4,2 mio. kr. hertil i 2023.

Udvalget for det nære sundhedsvæsen fremlægger forslag hertil.

4.5.2 Ny aftale om lægevagten

Aftalepartierne noterer sig, at der pt pågår forhandlinger om en ny aftale med lægevagten. De økonomiske konsekvenser heraf kendes ikke på nuværende tidspunkt.

4.5.3 Afdækning af mulighed for uddannelse af statsautoriserede fodterapeuter i Syddanmark

Fodterapeuter behandler bl.a. fodproblemstillinger for patienter med diabetes. Det er et krav for at kunne nedsætte sig med ydernummer i fodterapi og dermed kunne yde fodterapi med offentligt tilskud, at yderen er uddannet som statsautoriseret fodterapeut.

Der er mangel på fodterapeuter med ydernummer i Region Syddanmark. Uddannelsen til statsautoriseret fodterapeut er en kort uddannelse på 1,5 år, som tages på skoler i Randers eller København. Efter endt uddannelse har fodterapeuten autorisation på linje med øvrige sundhedspersoner.

Med henblik på at øge udbuddet af fodterapeuter i Region Syddanmark afsøges muligheden for at udvide antallet af uddannelsespladser med en uddannelse til statsautoriseret fodterapeut i Region Syddanmark i samarbejde med en uddannelsesinstitution i regionen.

Udvalget for Regional Udvikling og Udvalget for det nære sundhedsvæsen tager initiativ hertil.

4.6 Det præhospitale område

Aftalepartierne noterer sig, at der i delaftalen om Sundhedsreformen er afsat en ansøgningspulje til at styrke indsatsen i dele af landet, hvor behovet er størst.

4.6.1 Ambulanceberedskaber

Regionsrådet har de seneste år løbende styrket det præhospitale område med flere ambulancer, akutbiler, liggende sygetransporter og stationer. Regionsrådet har særligt haft fokus på områder med lange responstider. Regionsrådet har ligeledes haft fokus på uddannelse af flere paramedicinere således at ca. 50 pct. af redderne hos Ambulance Syd i dag er uddannede som paramedicinere. Senest i budget 2022 blev der afsat 5 mio. kr. årligt til styrkelse af det præhospitale område.

Præhospitaludvalget har udarbejdet forslag til styrkelse af de præhospitale beredskaber. På denne baggrund er aftalepartierne enige om at etablere et ekstra ambulancedagberedskab i Vejle, at etablere en døgndækkende akutbil nord eller vest for Haderslev samt at etablere en akutbil i dagtid i Odense SØ med det formål at dække især det østlige Fyn bedre. De samlede udgifter hertil beløber sig til 7-7,5 mio. kr., dvs. 2,5 mio. kr. mere end allerede afsat.

Merudgifterne på 2,5 mio. kr. årligt søges finansieret af den nye statslige pulje. Der afsættes 2,5 mio. kr. til finansiering i 2023, hvorefter der forventes at være en afklaring fra den statslige pulje.

Præhospitaludvalget fremlægger forslag til udmøntning, herunder konkret placering af akutbilen nord eller vest for Haderslev.

Aftale om budget 2023 for Region Syddanmark

4.6.2 Kortlægning af fremskudt visitation på det præhospitale og akutte område

Alle regioner arbejder med initiativer, der skal sikre hensigtsmæssig udnyttelse af kapaciteten på det præhospitale område og i hele det akutte sundhedsvæsen.

Brugen af fremskudt visitation afprøves i projekter i flere regioner. Fremskudt visitation kan fx være et samarbejde med læger i FAM, hvor der søges bedre løsninger end kortvarige indlæggelser, eller det kan være personalet på ambulancen, der ude på stedet vurderer, om patienten i stedet for at blive indlagt med ambulance kan blive transporteret til hospitalet på anden vis.

I lyset af den vedvarende aktivitetsstigning samt den demografiske udvikling med flere ældre og mangel på sundhedspersonale er der behov for at fortsætte arbejdet med at udvikle brugen af fremskudt visitation med henblik på at undgå unødige indlæggelser eller unødvendig brug af ambulancer.

Præhospitalludvalget sikrer, at der sker en erfaringsopsamling på tværs af regionerne om brugen af liggende sygetransporter og fremskudt visitation, herunder en kortlægning af regionernes erfaringer med brugen af fremskudt visitation.

4.6.3 Analyse vedr. siddende befordring

Regionsrådet vedtog som indsatsområde i 2022, at der skal udarbejdes en analyse af den siddende befordring.

Denne analyse er under udarbejdelse, og Præhospitalludvalget forventes i fjerde kvartal 2022 at kunne fremlægge en samlet analyse for regionsrådet. Analysen kommer omkring følgende områder:

- regler på området, økonomi og aktivitet
- service til borgerne, herunder patientinddragelse
- organisering i regionen, herunder kørselsvisitation og ansøgninger om tilskud samt
- organisering hos Flextrafik, herunder uddannelse af chauffører.

Af kommissoriet fremgår, at der til hvert område kan peges på forbedringstiltag i forhold til borgernes oplevelse og kvalitetssikring af driften. På baggrund af den samlede analyse ønsker aftalepartierne at drøfte mulige forbedringstiltag, herunder med særlig fokus på de opgaver, der i dag varetages af Flextrafik.

Aftale om budget 2023 for Region Syddanmark

5 Medarbejderne – pejlemærker for fastholdelse og rekruttering

Region Syddanmark står i en historisk svær personalesituation.

Aftalepartierne ser med stor alvor på udfordringerne med at fastholde og rekruttere. Det er helt afgørende for sundhedsvæsenet, at sygehusene er gode og attraktive arbejdspladser, hvor medarbejderne har lyst til at blive og bidrage til en god opgaveløsning i fremtiden til gavn for patienterne.

Medarbejdere og ledelse har i Region Syddanmarks Hovedudvalg sammen formuleret syv pejlemærker for sygehusenes arbejde med fastholdelse og rekruttering. Pejlemærkerne udgør en ramme for regionens indsats for at være en god arbejdsplads med høj trivsel og god opgaveløsning til gavn for patienter og borgere.

De syv pejlemærker sætter fokus på det gode og velfungerende arbejdsliv, bedre fordeling af vagtbyrden, god vagtplanlægning, gode overgange mellem uddannelse og arbejdsliv, tværfaglig opgaveløsning, rammer for god ledelse samt dialog og samarbejde.

Aftalepartierne bakker op om pejlemærkerne og er enige om, at de udgør fundamentet for den politiske indsats på personaleområdet. Aftalepartierne noterer sig, at sygehusene og regionens øvrige enheder har stort fokus på arbejdet med fastholdelse og rekruttering og er godt i gang med lokale indsatser. Som regionens personaleudvalg følger forretningsudvalget personalesituationen og indsatserne for fastholdelse og rekruttering tæt.

Fastholdelses- og rekrutteringsudfordringerne er størst på de områder, som er præget af meget vagt-arbejde og mange akutte patienter. Udfordringer på disse afdelinger påvirker kapaciteten til at behandle patienter og stresser hele sygehusvæsenet. I starten af 2022 afsatte regionsrådet derfor 70 mio. kr. årligt til strategisk, lokal løndannelse, der skal give et varigt lønloft til sygehusansatte på særligt vagtbelastede områder. Januarpakken er en del af en langsigtet strategi for at styrke fastholdelse og rekruttering på netop disse områder. Forretningsudvalget følger op på Januarpakken, herunder på økonomi og effekt. Opfølgning forventes at ske ultimo 2022 samt medio 2023.

Aftalepartierne noterer sig herudover, at det med økonomiaftalen for 2023 er aftalt at igangsætte et analysearbejde vedr. anvendelsen af vikarer på de store velfærdsområder med henblik på at afdække omfanget af vikarer, hvad der driver brugen af vikarer, konsekvenser for ressourceforbrug og kvalitet samt mulige alternativer. Når resultaterne af analysen foreligger, drøfter forretningsudvalget, om der også på den baggrund kan igangsættes initiativer.

5.1 Pejlemærke: "Rammer for et godt og velfungerende arbejdsliv"

Et af Hovedudvalgets pejlemærker for fastholdelse og rekruttering er "rammer for et godt og velfungerende arbejdsliv". Det kræver en bred indsats, som bl.a. handler om et godt arbejdsmiljø, tid til kerneopgaven, godt samarbejde og muligheder for faglig udvikling.

Regionsrådet har de senere år prioriteret midler til en række indsatser, som har haft et særskilt fokus på at styrke arbejdsmiljø og trivsel. Som led i denne indsats har aftalepartierne afsat midler til indsatser for forebyggelse og håndtering af høje følelsesmæssige krav samt forebyggelse af vold og trusler om vold.

Aftalepartierne noterer sig, at Hovedudvalget er af den opfattelse, at de hidtidige midler har haft gjort god gavn.

5.1.1 Permanentgørelse af trivselsmidler

COVID-19 pandemien har siden foråret 2020 haft en stor betydning for hverdagen på regionens arbejdspladser. Medarbejderne har oplevet omstillinger, ændrede arbejdsvilkår og et stort opgavepres.

Aftale om budget 2023 for Region Syddanmark

Regionsrådet har derfor både i 2021 og 2022 bevilget engangsbeløb til at understøtte trivslen på regionens arbejdspladser i lyset af COVID-19. Aftalepartierne noterer sig, at Hovedudvalget er af den opfattelse, at de trivselsmidler, der har været afsat, har haft en stor betydning på regionens arbejdspladser.

Aftalepartierne er enige om at midlerne til at yde en ekstraordinær indsats for medarbejdernes trivsel fra 2023 permanentgøres. Der afsættes 7,5 mio. kr. hertil. FællesMED-udvalgene får ansvaret for, at midlerne anvendes på en måde, der skaber værdi på den pågældende arbejdsplads.

5.1.2 Håndtering og forebyggelse af høje følelsesmæssige krav

Medarbejderne i sundhedsvæsenet møder patienter og pårørende i nogle af livets sværeste situationer, og for mange medarbejdere er høje følelsesmæssige krav i arbejdet en del af hverdagen. Det kan over tid resultere i en psykisk belastning, der kan medføre stress, udbrændthed eller påvirkning af trivsel og samarbejde.

I aftalen om budget 2022 blev afsat et engangsbeløb på 5 mio. kr. til lokale indsatser på området, og alle sygehuse og Ambulance Syd har iværksat indsatser i relation til håndtering og forebyggelse af høje følelsesmæssige krav.

Aftalepartierne ønsker at styrke indsatsen med yderligere 2,5 mio. kr. årligt i 2022 og 2023. En del af midlerne forudsættes anvendt til videns- og erfaringsudveksling på tværs af regionen.

Hovedudvalget udarbejder forslag til udmøntning til forelæggelse for forretningsudvalget.

5.1.3 Videncenter for compassion

Compassion er et værktøj til at forebygge udbrændthed i sundhedsvæsenet. Forskning har vist, at compassion øger trivslen for den enkelte medarbejder, understøtter høj kvalitet i patientbehandlingen og øger patientsikkerheden. For Sydvestjysk Sygehus er det en strategisk satsning at blive et "compassionate hospital" og et videncenter for compassion i sundhedsvæsenet. Compassion indgår som en integreret del af den nye kandidatuddannelse i medicin i Esbjerg, ligesom der tilbydes uddannelsesforløb i compassion for bl.a. læger og sygeplejersker ansat på Sydvestjysk Sygehus.

Aftalepartierne er enige om at afsætte 1,0 mio. kr. årligt til at understøtte Sydvestjysk Sygehus som videncenter for compassion i sundhedsvæsenet med henblik på, at sygehuset kan udvikle sig til en regional spydspidsfunktion, der også har mulighed for at stille viden til rådighed for og understøtte regionens øvrige sygehuse, samt et nationalt kraftcenter for anvendelse af og viden om compassion.

Forretningsudvalget følger indsatsen.

5.1.4 Seniorarbejdsliv

Det er vigtigt, at medarbejderne har en tæt dialog med nærmeste leder om motivation og muligheder for faglig udvikling. Denne dialog er vigtig i alle livsfaser, herunder også i seniorarbejdslivet.

Aftalepartierne noterer sig og deler Hovedudvalgets ønske om at sætte fastholdelse af seniormedarbejdere højt på dagordenen. Der skal fortsat arbejdes aktivt og dialogbaseret med at skabe gode rammer for seniorers udviklingsmuligheder, så alle kan få et godt og langt arbejdsliv på regionens arbejdspladser.

Aftalepartierne bakker op om Hovedudvalgets prioriterede indsatser frem mod 2024, som bl.a. har til formål at øge kendskabet til lokale muligheder for udvikling og fastholdelse af seniorer og udbrede brugen af seniorudviklingssamtaler.

Aftale om budget 2023 for Region Syddanmark

Som en del af indsatsen har Hovedudvalget på forsøgsbasis afholdt workshops for seniorer. Erfaringerne er positive, og aftalepartierne er derfor enige om at afsætte 0,1 mio. kr. årligt i 2023-2025 til at understøtte og udbrede indsatsen til gavn for regionens seniorer.

Forretningsudvalget følger indsatsen.

5.2 Pejlemærke: "Vagtudtynding og god vagtplanlægning"

Det fremgår af Hovedudvalgets pejlemærker for fastholdelse og rekruttering at vagtudtynding og vagtplanlægning skal prioriteres.

Aftalepartierne noterer sig, at der arbejdes med denne dagsorden i hele organisationen. Aftalepartierne ønsker at styrke indsatsen med 2,5 mio. kr. årligt i 2022-2023, dvs. 5 mio. kr. i alt.

Projektet skal understøtte innovation og udvikling af vagtplanindsatsen med henblik på at styrke rammerne for god, fleksibel og gennemsigtig vagtplanlægning og medarbejderindflydelse på planlægningen af deres vagter.

Den årlige temadrøftelse mellem Regionsrådet og Hovedudvalget vil i 2023 tage udgangspunkt i arbejdet med vagtplanlægning og vagtudtynding på det vagttunge område.

Forretningsudvalget følger indsatsen.

5.3 Pejlemærke: "Styrkelse af overgangen fra uddannelse til arbejdsliv"

Et af hovedudvalgte pejlemærker for fastholdelse og rekruttering er, at overgangen fra uddannelse til arbejdsliv skal styrkes.

Aftalepartierne er opmærksomme på, at dette område har været prioriteret på forskellig vis gennem de senere år, fx gennem systematisk prioritering og finansiering af introduktion af nyuddannede. Her er der siden 2019 prioriteret knap 30 mio. kr. til at sikre en god introduktion og vagtfrihed for en lang række faggrupper i den første tid på arbejdspladsen. Antallet af praktikpladser er steget for mange faggrupper, og regionsrådet har siden 2020 prioriteret midler til kompetenceudvikling, supervision og andre tiltag, der bidrager til kvalitetsudvikling i plejeuddannelserne, ligesom der er blevet afsat midler til at understøtte den lægelige videreuddannelse.

Aftalepartierne er imidlertid også overbeviste om, at der fortsat er behov for at fokusere på dette område og for at styrke indsatsen.

Derfor nedsættes et særligt udvalg (§17 stk. 4-udvalg). Udvalget får til opgave at sætte fokus på sammenhængen og overgangen mellem uddannelse og arbejdsliv for at sikre det bedst mulige udgangspunkt for at kunne rekruttere og fastholde fremtidens sundhedspersonale. Udvalget har til opgave at belyse potentialerne på området og rådgive forretningsudvalget og regionsrådet om relevante indsatser. Udvalget består både af politikere samt relevante eksterne og interne interessenter. Funktionsperiode er otte måneder, og udvalget skal aflevere sine anbefalinger til forretningsudvalget og regionsrådet senest august 2023. I kølvandet på arbejdet vurderer forretningsudvalget arbejdsformen med henblik på evt. at tage den i brug i forhold til andre områder inden for rekruttering og fastholdelse.

Regionsrådet forelægges forslag til kommissorium for udvalget i oktober 2022.

Aftale om budget 2023 for Region Syddanmark

5.4 Pejlemærker: Tværfagligt samarbejde om patienten og sammenhæng mellem klinisk arbejde og andre funktioner

Det fremgår af hovedudvalgets pejlemærker for fastholdelse og rekruttering, at der skal arbejdes tværfagligt på sengeafdelingerne og andre områder for at give patienten den bedste behandling.

Aftalepartierne er enige med Hovedudvalget i, at det bør sikres, at flest muligt medarbejdere, som arbejder med fx udvikling, kvalitet, uddannelse, forskning og koordination også har arbejdstid i klinikken.

Forretningsudvalget følger området.

5.5 Pejlemærke: "Rammerne for god ledelse"

Aftalepartierne noterer sig med tilfredshed, at sygehusene har fokus på at skabe rammer for god ledelse på regionens arbejdspladser.

På tværs af sygehusene er der fokus på funktionsledernes vilkår og mulighederne for at styrke lederne, der har det daglige ansvar for driften. Indsatserne er lokalt forankret og spænder fra god onboarding og kompetenceløft over reduktion af ledelsesspænd til etablering af ledernetværk.

Forretningsudvalget følger området.

5.6 Pejlemærke: Udvikling af MED-samarbejdet

Pejlemærkerne for fastholdelse og rekruttering omhandler også et pejlemærke for udvikling af MED-samarbejdet.

Den løbende udvikling af arbejdsmiljøet afhænger af en god dialog mellem ledere og medarbejdere. Det foregår i det daglige arbejde, i arbejdsmiljøgrupperne og i MED-systemet.

Aftalepartierne noterer, at Hovedudvalget har understreget vigtigheden af at forpligte sig på at italesætte værdien af og arbejde med at sikre et velfungerende MED-samarbejde baseret på gensidig tillid og respekt og med tidlig inddragelse.

5.7 Fuld tid

Regionsrådet vedtog i 2020 en strategi for fuld tid. Strategien sikrer bl.a. ret til fuld tid for plejepersonalet på sygehusene. Aftalepartierne ønsker fortsat, at der arbejdes på at udbrede kendskabet til retten til fuld tid og på at skabe gode rammer for, at flere medarbejdere har lyst til at arbejde på fuld tid. Aftalepartierne ser arbejdet med god vagtplanlægning som et vigtigt bidrag til dette.

5.8 Flere specialuddannede sygeplejersker

Aftalepartierne er opmærksomme på, at der er udfordringer i forhold til at rekruttere specialuddannede sygeplejersker. Mangelsituationen på anæstesiområdet begrænser operationsaktiviteten, og manglen på intensivsygeplejersker betyder, at sygehusene kan blive tvunget til at lukke sengepladser.

Regionsrådet har i budgetaftalen 2022 afsat varige midler til at uddanne flere intensiv- og anæstesi-sygeplejersker. Region Syddanmark har desuden igangsat en supplerende udviklingsindsats med fokus på at styrke rekruttering, faglig udvikling og fastholdelse inden for anæstesisygeplejen. Aftalepartierne er i den forbindelse enige om at belyse mulighederne for at forbedre vilkårene for sygeplejersker under specialuddannelse.

Forretningsudvalget følger indsatsen.

Aftale om budget 2023 for Region Syddanmark

5.9 Robustgørelse på tværs af de somatiske sygehusenheder (speciallægeressourcer)

I visse geografiske områder og inden for nogle af de somatiske specialer er der mangel på speciallægeressourcer, og der er udfordringer med at fastholde og rekruttere et tilstrækkeligt antal speciallæger i specialerne.

For at imødekomme sårbarheden i forhold til speciallægeressourcer i en række udvalgte specialer har Region Syddanmark i 2022 nedsat specialespecifikke arbejdsgrupper, der på tværs af de somatiske sygehuse skal identificere og drøfte løsninger på de aktuelle og kommende udfordringer med at fastholde og rekruttere speciallæger. Det forventes at delestillinger mellem sygehusene vil indgå som et tiltag.

Primo 2023 forventes arbejdsgrupperne at præsentere forslag til konkrete initiativer, der lokalt og regionalt kan iværksættes for at styrke fastholdelse og rekruttering af speciallæger.

Forretningsudvalget følger indsatsen.

Aftale om budget 2023 for Region Syddanmark

6 Socialområdet

Socialområdet har gennem de seneste år oplevet en stadig større efterspørgsel fra kommunerne efter pladser på det specialiserede socialområde.

Konkret betyder det, at der i 2022 er udvidet med pladser på spiseforstyrrelsesområdet. I 2023 åbnes en ny, delvist lukket døgninstitution for unge. Det sker på baggrund af en afdækning, der indgik i aftalen om budget 2021 samt ønske fra de syddanske kommuner. Derudover påbegyndes i 2023 byggeri af et helt nyt tilbud til voksne med autismespektrumforstyrrelser til åbning i 2024.

Aftalepartierne glæder sig over, at pladserne på det specialerede regionale socialområde er efterspurgt af kommunerne og følger opbygningen af de nye tilbud i 2023. Samtidig ser aftalepartierne frem til resultaterne fra den nationale evaluering af socialområdet, og hvilken betydning de eventuelt vil få for den fremtidige udvikling og drift af området.

6.1 Faglighed, rekruttering og trivsel

For at kunne fastholde et højt fagligt niveau og sikre trivsel for medarbejderne på socialområdet, hvor borgernes behov samlet set er stigende i kompleksitet, er der brug for fokus på det gode arbejdsmiljø og fastholdelse af medarbejdere.

Det regionale socialområde oplever – som på øvrige velfærdsområder – udfordringer med at sikre tilstrækkelig kvalificeret arbejdskraft. Socialområdet vil i 2023 fortsætte et særligt fokus på fastholdelse af nuværende medarbejdere, herunder at styrke introduktion for nye medarbejdere og arbejde med håndtering af høje følelsesmæssige krav. Administrationen på socialområdet har besluttet, at der i 2023 afsættes 1 procent af budgettet til særlige fastholdelsesaktiviteter. Halvdelen af midlerne anvendes lokalt på de enkelte tilbud, og halvdelen anvendes til fælles, tværgående initiativer.

6.2 Kerneværdier som ramme for udvikling

Socialområdet har i 2022 gennemført et stort arbejde med at indsamle af viden om borgeroplevet livskvalitet på det specialiserede socialområde. Med afsæt i borgere og pårørendes fortællinger er der politisk vedtaget seks kerneværdier for arbejdet på socialområdet. Kerneværdierne skal i 2023 sættes i spil i forhold til beslutninger og prioriteringer på både det overordnede politiske og strategiske niveau, på de enkelte afdelinger og i det konkrete samarbejde mellem medarbejdere og borgere. På alle niveauer er målet, at kerneværdierne er med til at sikre, at den støtte og de ydelser, der leveres på socialområdet, giver så meget borgeroplevet værdi som muligt inden for rammerne.

Psykatri- og socialudvalget vil i 2023 følge arbejdet.

6.3 Uændrede takster

Rammeaftalen på det specialiserede social- og specialundervisningsområde sætter særligt fokus på håndtering af det udgiftspres på det specialiserede socialområde, som kommunerne oplever, bl.a. gennem etablering af samarbejde om anvendelse af metoder, der kan holde udgifterne nede, men fortsat sikre, at borgerne tilbydes den nødvendige støtte med høj faglighed. Det gennemsnitlige niveau for taksterne for 2023 holdes i ro.

Aftale om budget 2023 for Region Syddanmark

7 Sundhed – Anlæg

Aftalepartierne noterer sig, at regionernes anlægsloft ekstraordinært er reduceret i 2023, og er opmærksomme på, at der aktuelt opleves væsentligt stigende byggeomkostninger.

De kvalitetsfundsstøttede sygehusbyggerier udgør kun en mindre del af regionernes samlede bygningsmasse. Der er også behov for løbende investeringer i den resterende bygningsmasse, bl.a. for at understøtte omkostningseffektiv drift, nye behandlingstilbud, godt arbejdsmiljø for medarbejderne samt tidssvarende forhold for patienter og pårørende. Hertil kommer behovet for grønne investeringer, fx i form af energioptimering og klimasikring. Endelig er der behov for løbende geninvesteringer i apparatur og it, bl.a. for at undgå nedslidning af apparaturparken, driftskritiske nedbrud m.v.

Inden for regionens anlægsloft er aftalepartierne enige om at prioritere følgende projekter:

7.1 Styrkelse af cyber- og informationssikkerheden

For at styrke cyber- og informationssikkerheden er aftalepartierne i forlængelse af økonomiaftalen for 2023 enige om at afsætte rådighedsbeløb i 2023 på 10,7 mio. kr. til formålet.

Digitaliserings- og innovationsudvalget fremlægger forslag til udmøntning heraf.

7.2 Produktion af radioaktive sporstoffer

Regionsrådet har med udmøntningerne af den medicotekniske pulje løbende understøttet sygehusenes evne til at sikre ensartede udrednings- og behandlingsmuligheder i hele regionen, herunder udbygning af PET-CT funktioner på alle somatiske sygehuse. Anvendelsen af PET-CT forudsætter levering af radioaktive sporstoffer, som pt. alene produceres på cyklotronen på OUH. Udbygningen og vækstscenarierne for funktionerne udfordrer dog på sigt den nuværende kapacitet til produktion af sporstoffer, ligesom den teknologiske udvikling muliggør alternative produktionsmåder. Aftalepartierne er på den baggrund enige om at igangsætte et planarbejde med henblik på sikring af det fremtidige behov.

Udvalget for byggeri, indkøb og grøn omstilling og Sundhedsudvalget fremlægger forslag hertil.

7.3 Kortlægning af parkeringspladser til handicappede borgere

Aftalepartierne er enige om, at der skal laves en fornyet kortlægning af antallet af parkeringspladser reserveret til handicappbiler og -busser på sygehusene. Som et led i kortlægningen skal der ske en belysning af, hvorvidt parkeringspladserne reelt er tilgængelige for de tiltænkte brugere, eller om der er barrierer for anvendelsen af disse, herunder misbrug af pladserne.

Kortlægningen forelægges Udvalget for byggeri, indkøb og grøn omstilling.

7.4 Nyt OUH – Etablering af P-hus

En analyse af behovet for parkeringspladser på det nye OUH peger på behov for omkring 4.400 parkeringspladser i 2030. Det fortsat stigende antal ambulante behandlinger forventes dermed at betyde yderligere parkeringsbehov ud over de 3.000 pladser, som oprindeligt var forudsat i projektet.

Til etablering af i første omgang et p-hus med yderligere ca. 600 pladser afsættes rådighedsbeløb på 90,0 mio. kr. (2023-niveau) frem til og med 2024. Heraf afsættes 5,0 mio. kr. i 2022 til projektering m.v., finansieret af prioriteringspuljen, anlæg.

Udvalget for byggeri, indkøb og grøn omstilling fremlægger idéoplæg.

Aftale om budget 2023 for Region Syddanmark

7.5 Nyt OUH – Etablering af frysehus

Der er behov for at etablere et nyt, tidssvarende frysehus i Odense til vævs-, blod- og celleprøver med den dobbelte kapacitet i forhold til det eksisterende.

For at imødekomme kapacitetsudfordringer afsættes rådighedsbeløb på 96,0 mio. kr. (2023-niveau) til etablering af et nyt frysehus ved det nye OUH. Heraf afsættes 5,0 mio. i 2022 til projektering m.v., finansieret af prioriteringspuljen, anlæg.

Udvalget for byggeri, indkøb og grøn omstilling fremlægger idéoplæg.

7.6 Esbjerg Sygehus – Forbedring af lager- og logistikfaciliteter

Sydvestjysk Sygehus har udfordringer på lager- og logistikområdet, der bl.a. betyder, at vareforsyningen til de kliniske funktioner ikke er tilstrækkelig effektiv. Manglende plads betyder samtidig, at arbejdsmiljø og hygiejne kan forbedres.

Udvalget for byggeri, indkøb og grøn omstilling fremlægger forslag til forbedring af lager- og logistikområdet på Esbjerg Sygehus, eventuelt i sammenhæng med løsning af de øgede kapacitetskrav på regionalt niveau. Løsningen finansieres af konsolideringsrammen, anlæg.

7.7 OUH Svendborg – Generalplan II

Til projektering m.v. vedr. den kommende generalplan for Svendborg Sygehus afsættes yderligere rådighedsbeløb på 5,0 mio. kr., finansieret af prioriteringspuljen, anlæg

Udvalget for byggeri, indkøb og grøn omstilling fremlægger forslag til bevilling hertil.

7.8 Investeringer i nyt apparatur

Aftalepartierne er enige om at videreføre regionens langsigtede strategi for investeringer i medicoteknik apparatur og it og fastholde et tilstrækkeligt højt geninvesteringsniveau, bl.a. i lyset af apparaturparkens samlede aktuelle værdi på omkring 4 mia. kr.

Når det er nødvendigt løbende at udskifte apparatur, er det bl.a. af hensyn til kvaliteten i behandlingen og patientsikkerheden. Investeringsbehovet afspejler også, at visse typer udstyr har en relativt kort, teknologisk levetid. Samtidig bidrager investeringer til at optimere arbejdsgange m.v. og understøtter på den måde sygehusenes omkostningseffektivitet og realisering af teknologibidraget. Hertil kommer behovet for investeringer i nyt apparatur og ny teknologi affødt af nye behandlingstilbud. Det gælder særligt på kræftområdet og i forhold til højtspecialiserede områder.

Udvalget for byggeri, indkøb og grøn omstilling fremlægger i foråret 2023 forslag til prioritering af de afsatte anlægsrammer til medicotekniske anskaffelser.

Historisk har automatisering i bred forstand bidraget til i mange sammenhænge at aflaste arbejdsgange. Det gælder både i relation til fysisk krævende arbejdsopgaver og i forhold til arbejdsgange, der har kunnet effektiviseres ved hjælp af digitale og/eller automatiserede løsninger.

Aftalepartierne ønsker at understøtte mulighederne for yderligere aflastning gennem automatiserede løsninger i bred forstand, hvorfor 10 mio. kr. af de afsatte rammer til apparatur reserveres hertil.

Digitaliserings- og Innovationsudvalget følger op.

Aftale om budget 2023 for Region Syddanmark

8 Regional Udvikling

8.1 En fællesregional udviklingsindsats

Aftalepartierne er enige om, at der i 2023 skal vedtages en ny regional udviklingsstrategi for perioden 2024-27. Strategien skal videreføre den retning, der er sat med "Fremtidens Syddanmark", og sikre, at udviklingsindsatserne understøtter FN's Verdensmål.

Aftalepartierne er enige om, at Regionsrådet og Udvalget for Regional Udvikling skal sætte den politiske retning for de kommende års udviklingsindsatser i et tæt samarbejde med kommuner og andre centrale samarbejdspartnere. Aftalepartierne er også enige om, at der skal ske en inddragelse af borgerne i udviklingsstrategiens tilblivelsesproces.

Udviklingsstrategien skal videreudvikle grundlaget for, at potentialerne i det dansk-tyske samarbejde forløses og sætte retning for udviklingsindsatserne på bl.a. klima-, uddannelses- og miljøområdet.

8.2 Dansk-tysk samarbejde

Aftalepartierne ønsker at styrke det dansk-tyske samarbejde med afsæt i de eksisterende samarbejdsstrukturer og hilser det velkomment, at den nye regering i delstaten Schleswig-Holstein har styrket sit fokus det dansk/tyske samarbejde, bl.a. med henblik på at styrke Dansk-Tysk Udviklingsalliance, som indgår i regeringsgrundlaget for den nye regering. Forudsætningerne er således til stede for at videreudvikle og styrke udviklingsalliancen, herunder inden for grøn omstilling og klima. Der er i den forbindelse enighed om at sikre, at udviklingen af alliancen sker inden for områder, hvor der er en reel efterspørgsel blandt borgere og samarbejdspartnere i den samlede geografi.

Desuden har Danmark og Tyskland i 2022 indgået en fælles handlingsplan for det dansk-tyske samarbejde, som blandt andet sigter mod at styrke samarbejdet inden for kultur, grøn omstilling, digitalisering, sundhed og fødevarer samt i det dansk-tyske grænseland. Aftalepartierne er enige om fortsat at understøtte den positive udvikling i det grænseoverskridende samarbejde og opsøge de muligheder, som den fælles dansk-tyske handlingsplan måtte give for at fremme de syddanske dagsordener inden for det dansk-tyske samarbejde.

8.3 En proaktiv tilgang til miljøudfordringerne i Syddanmark

Aftalepartierne ønsker at videreføre og styrke den ambitiøse tilgang til håndteringen af regionens udfordringer på jordforureningsområdet i den nye udviklingsstrategi.

Aftalepartierne konstaterer med tilfredshed, at oprensningen af generationsforureningen i Kærgård Klitplantage er i gang, og at oprensningen af Himmark Strand forventes igangsat i 2023. Aftalepartierne vil arbejde for, at den kommende forhandlingsrunde med staten i 2023 afsætter finansiering til, at regionens tredje generationsforurening i Grindsted kan blive rensset op.

Aftalepartierne opfordrer til, at der allerede i forbindelse med vedtagelsen af et kommende regeringsgrundlag sker en tydelig stillingtagen til området, således borgerne i Grindsted efter mange års aktiv indsats ikke efterlades i fornyet usikkerhed. Den løbende prioritering af regionens andre store forureningsundersøgelser og oprensninger skal ske i Miljøudvalget i forbindelse med udarbejdelsen af arbejdsprogrammet for 2023.

Aftale om budget 2023 for Region Syddanmark

8.4 PFAS

Der er fortsat stor opmærksomhed på forureninger med de såkaldte PFAS-stoffer. PFAS findes flere og flere steder i miljøet, og aktuelt undersøges drikkevand, havvand og andre steder i miljøet for at skaffe mere viden om, hvordan stofferne er spredt.

Region Syddanmark og de syddanske kommuner har gennem hele forløbet haft en tæt og god dialog med fokus på forurening fra punktkilder som fx brandøvelsespladser, der er mistænkt for en særligt høj risiko for forurening. Dialogen er afgørende for at sikre, at der ikke er sager, der havner mellem to stole, da lovgivningen på området er kompleks og har mange grænseflader myndighederne imellem.

Aftalepartierne vil fortsat prioritere og gerne udvide det tætte samarbejde med regionens kommuner og andre aktører på området.

Den tekniske håndtering af PFAS i Danmark er på et tidligt stade, og der er fokus på vidensopbygning såvel som undersøgelser og udvikling af renseløsninger. Region Syddanmark vil følge området tæt og søge at accelerere udviklingen ved at støtte projekter, fx gennem den syddanske udviklingspulje for jord- og grundvandsforureninger. Staten har afsat yderligere midler til PFAS-opgaven, idet regionerne fra 2023 samlet er blevet tildelt 20 mio. kr. årligt til opgaven. Det er markant mindre end det beløb, regionerne havde bedt om, og beløbet forventes dermed ikke at dække behovet. Hvor langt beløbet rækker, bliver tydeligere i løbet af 2023, hvor der opbygges yderligere viden om fund af PFAS.

8.5 Mobilitet

Transport står for en væsentlig del af den danske CO₂-udledning. Syddanskernes muligheder for at træffe grønnere mobilitetsvalg skal derfor understøttes. Det kan ske i form af omstilling til CO₂-neutrale drivmidler af både den private biltrafik og den kollektive trafik og i form af en generel omstilling til grønnere og mere bæredygtige transportformer som delemobilitet, samkørsel, cykel m.v. til gavn for bl.a. klimaet.

Med Syddansk Mobilitetsstrategi er der taget de første skridt, og i realiseringen af strategien er der indtil nu bl.a. arbejdet med knudepunkter, delemobilitet, cyklisme mv.

Særligt cyklen har stærke potentialer. Flere borgere på cyklen gør en positiv forskel for folkesundheden, klimaet og trængslen på vores veje og der er store samfundsøkonomiske gevinster, når flere vælger cyklen. Aftalepartierne ser i forlængelse heraf positivt på nye initiativer til gavn for cyklismen. Disse fremlægges i udvalget for Regional Udvikling, og eventuel finansiering kan ske via den afsatte pulje på 10 mio. kr. til implementering af den regionale udviklingsstrategi.

I juni 2021 blev der indgået en politisk aftale mellem alle Folketingets partier om "Infrastrukturplan 2035". De syddanske infrastrukturprioriteringer, som er aftalt sammen med de 22 syddanske kommuner, blev i den forbindelse i et vist omfang helt eller delvist imødekommet. Jf. "Syddansk Mobilitetsstrategi" har Region Syddanmark taget initiativ til sammen med kommunerne at drøfte status og efterfølgende opdatering og tilpasning af de syddanske infrastrukturprioriteter. Aftalepartierne ser frem til at følge det videre arbejde.

8.6 Kollektiv trafik

Den regionale kollektive trafik er stærkt økonomisk udfordret af følgerne af COVID-19 med færre passagerer og passagerindtægter som følge, og som noget nyt også stærkt stigende omkostninger specielt til brændstof, bl.a. som følge af krigen i Ukraine.

Aftale om budget 2023 for Region Syddanmark

Derudover er begge regionale trafikselskaber ramt af store strukturelle udfordringer. Uden for de store byer, hvor de regionale ruter typisk kører, falder befolkningstallet blandt de unge, som er den største kundegruppe i busserne. Samtidig vælger en stadig større del af kunderne bilen frem for bussen.

Trafikselskaberne er i 2020 og 2021 kompenseret direkte for COVID-19 relaterede nettomerudgifter. I økonomiaftalen for 2023 er trafikselskaberne foreløbig kun blevet kompenseret for januar og februar 2022. KL og Danske Regioner drøfter i september 2022 den videre kompensation med regeringen. For så vidt angår de stigende brændstofudgifter er begge trafikselskaber kun i begrænset omfang kompenseret i forbindelse med midtvejsreguleringen af det statslige bloktilskud.

Samlet set er trafikselskaberne dermed betydeligt udfordret på særlig kort, men formentligt også på langt sigt. Hvis brændstofudgifterne forbliver på det nuværende niveau, og regeringen ikke kompenserer trafikselskaberne yderligere, forventer de to selskaber på nuværende tidspunkt et samlet underskud i størrelsesordenen 50 mio. kr. i 2022 (inkl. primosaldo på budgetudligningskontoen) og yderligere knap 23 mio. kr. i 2023, således at det samlede akkumulerede underskud (budgetudligningskontoen) ultimo 2023 forventes at være knap -73 mio. kr.

Styringsmæssigt er Region Syddanmarks udgangspunkt de regionale principper for bustrafik, vedtaget i regionsrådet i 2020, samt budgetudligningsmodellen for trafikselskabernes drift. Principperne er under hensyntagen til de vigtigste politiske hensyn rummelige og fleksible. Tilsvarende har budgetudligningsmodellen vist sin styrke, da hvert af trafikselskaberne inden for en akkumuleret udsvingsramme på +/- 20 mio. kr. i forhold til den regionale ramme kan foretage langsigtet planlægning og tilpasning.

Det er som udgangspunkt aftalepartierne forventning, at regeringen i forbindelse med de videre drøftelser i september 2022 sikrer trafikselskaberne fuld kompensation i 2022. Det drejer sig om 21 mio. kr., der mangler for 2022 vedr. den regionale bustrafik i Syddanmark. Alternativet vil være betydelige serviceforringelser i den regionale bustrafik, når trafikselskaberne efterfølgende skal sikre strukturel balance.

Det er herudover aftalepartierne forventning, at trafikselskaberne inden for rammerne af de regionale principper for bustrafik samt budgetudligningsmodellen tager initiativer, der kan adressere de konstaterede udfordringer på langt sigt – herunder forventes det, at trafikselskaberne gennemfører en flerårig indsats for at opnå balance. Aftalepartierne er således enige om, at:

- det hidtidige krav om anvendelse af HVO-diesel på kort sigt bl.a. ved kontraktforlængelser og korte kontrakter aflyses, jf. budgetaftalens afsnit 3.2. Trafikselskaberne får hermed godt 12 mio. kr. til disposition fra budgetaftale 2021 og 2022
- et eventuelt råderum i 2022 inden for Regional Udvikling overføres til trafikselskaberne med henblik på at understøtte omlægningen – forventeligt i niveauet 10-15 mio. kr.
- trafikselskabernes bestyrelser i overensstemmelse med regionens styringsprincip får ansvar for at sikre, at budgetudligningssaldoen for den regionale bustrafik for hvert selskab er nedbragt til max. - 20 mio. kr. ultimo 2026.

I forhold til målet om økonomisk balance er en af de store usikkerheder brændstofprisernes fortsatte udvikling, samt hvordan passagererne reagerer på forskellige tiltag. For voldsomme indgreb kan have store konsekvenser for den kollektive trafik, samtidig med at der er brug for en langsigtet, holdbar økonomi.

Aftalepartierne er desuden enige om, at trafikselskaberne inden for de regionale principper kritisk skal gennemgå og genoverveje det regionale rutenet med henblik på at vurdere, hvor det kan være mere relevant helt eller delvist at erstatte det nuværende tilbud i form af store busser med et mere behovsstyret tilbud, såfremt det økonomisk og klimamæssigt er hensigtsmæssigt. Aftalepartierne er desuden enige om, at natbusbetjening kan udgå, såfremt det skønnes hensigtsmæssigt.

Aftale om budget 2023 for Region Syddanmark

Det har i en lang årrække været et politisk ønske i Region Syddanmark, at de to trafikelskaber i regionen fusioneres til ét trafikelskab. Set i lyset af den aktuelle, udfordrede situation er det aftalepartiernes ønske at dialogen med kommunerne om en fusion af de to trafikelskaber prioriteres på ny.

Det er desuden aftalepartiernes forventning, at trafikelskaberne kigger kritisk på deres interne omkostningssituation, herunder gennem benchmarking med andre trafikelskaber, og vurderer mulighederne for tilpasning af selskabernes administrationsudgifter, herunder at der tages initiativ til yderligere sammenlægning og samordning af administrative funktioner i de to trafikelskaber

Der redegøres for trafikelskabernes initiativer på de halvårige møder med Udvalget for Regional Udvikling.

Som et led i bestræbelserne på at forbedre den økonomiske situation i den regionale bustrafik er det forventningen, at Sydtrafik snarest indgår en medfinansieringsaftale med relevante tyske parter vedr. Rute 110, der kører fra Sønderborg til Flensborg. Aftalepartierne noterer med tilfredshed, at bystyret i Flensborg skal drøfte en konkret medfinansieringsaftale medio september 2022.

8.7 Uddannelse

Folketinget indgik i 2021 en politisk aftale om elevfordeling på de gymnasiale uddannelser med virkning fra skoleåret 2023/2024. Formålet er at sikre et bedre grundlag for mindre gymnasier i tyndt befolkede egne af Danmark og en mere balanceret elevsammensætning i byerne. Som led i aftalen får regionerne et styrket ansvar for gymnasieuddannelserne, bl.a. i forhold til fastsættelse af institutionernes kapaciteter, etableringen af nye gymnasiesamarbejder samt en ny elevfordelingsmodel, hvor regionerne skal fordele de elever, som det centrale fordelingsmodul ikke kan finde pladser til. Aftalepartierne er enige om at følge arbejdet med implementeringen af den nye elevfordelingsaftale tæt i regi af udvalget for Regional Udvikling.

I Region Syddanmark er der et bredt udbud af videregående uddannelser. Samtidig vælger en relativ stor del af de syddanske unge at læse en videregående uddannelse for regionen. Mange ender efterfølgende med også at arbejde og bosætte sig uden for regionen.

Aftalepartierne ønsker, at administrationen sammen med relevante aktører afdækker mulighederne for at arbejde med en øget søgning til de videregående uddannelser i regionen, bl.a. gennem bedre brobygning fra ungdomsuddannelserne til de videregående uddannelser. Aftalepartierne ønsker som led heri, at mulighederne for at udbrede erfaringerne med "Trekantområdets karrierekanon", som regionsrådet bevilligede midler til i 2022, til andre dele af Syddanmark undersøges.

Som nabo til Tyskland har Region Syddanmark en særlig interesse i at styrke syddanskernes tysk-kundskaber, bl.a. som følge af Tysklands rolle som samhandelspartner. Regionsrådet har løbende støttet indsatsen med fokus på tysk bl.a. med midler fra uddannelsespuljen. Med afsæt i det nye Interreg 6A program og andre muligheder for dansk-tysk uddannelsessamarbejde, ønsker aftalepartierne et fortsat fokus på styrkelse af syddanskernes tysk-kundskaber.

Mulige nye indsatsen drøftes i udvalget for Regional Udvikling og det rådgivende udvalg for Dansk-Tysk samarbejde. Eventuel finansiering kan ske via den afsatte pulje på 10 mio. kr. til implementering af den regionale udviklingsstrategi. Aftalepartierne ønsker, at mulighederne for at skabe bedre rammer for at forbedre elevernes tyskkundskaber gennem en øget dialog med nationale aktører, undersøges nærmere.

8.8 Trivsel og fællesskaber

Aftalepartierne ønsker at fortsætte og forstærke samarbejdet med uddannelsesinstitutioner i regionen, herunder med de videregående uddannelser, om at styrke trivsel og opbygningen af fællesskaber. Partierne ønsker i den forbindelse at bringe regionens erfaringer fra bl.a. ABC-projektet, Psykiatrisk Informations-

Aftale om budget 2023 for Region Syddanmark

center samt arbejdet med kombinationen af kultur, trivsel og sundhed i spil i forhold til at etablere positive og robuste fællesskaber for og omkring unge, bl.a. med henblik på at flere unge uddanner og bosætter sig i Region Syddanmark.

Som led heri ønsker aftalepartierne, at der reserveres op til 1 mio. kr. fra kulturpuljen til et strategisk samarbejde med Education Esbjerg om deres fyrtårnsinitiativ E.1, der evt. i samarbejdet med andre relevante aktører i regionen, skal undersøge, udvikle og afprøve aktiviteter, hvor kultur og oplevelser tænkes ind i arbejdet med at skabe trivsel og fællesskaber.

Aftale om budget 2023 for Region Syddanmark

Vejle, den 13. september 2022:

Stephanie Lose, Venstre, regionsrådsformand

Mette With Hagensen, Socialdemokratiet

Morten Weiss-Pedersen, Det Konservative Folkeparti

Annette Blynel, Socialistisk Folkeparti

Sabrina Bech Røn, Nye Borgerlige

Anne Skau Styrishave, Radikale Venstre

Carsten Sørensen, Dansk Folkeparti

Aftale om budget 2023 for Region Syddanmark

9 Oversigt, økonomi

Sundhed – Drift

Afsnit	Indsatsområde	2023	2024	2025	2026	Engangs 2022	Engangs 2023
Indarbejdet i forslag til budget 2023-2026, jf. sidepapir til 2. behandlingen							
	Vækst i 2023 i f.t. 2022, jf. budget 2022	63					
	Forlods prioriteret ("Januarpakke" m.m.)	75					
	Varige udgiftsløft (demografi m.v.)	47					
	Reduktion, centrale rammer	-85					
	Opdrift, øvrige området	4					
	Effektiviseringer og besparelser	-43					
	Sundhedsklynger	9					
	I alt	70					
Prioriteret i aftalen om budget 2023							
2.3	Besparelse på administration	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0		
3.3	Grøn omstilling – data, beregning m.v.	1,0	1,0	1,0	1,0		
4.1.2	Børn og unge som pårørende	1,1	3,5	3,5	3,5		
4.2.1	OUH – Højt specialiseret behandling	4,5	8,7	8,8	8,8		1,0
4.2.2	Syddansk overvægtsinitiativ	3,8	5,1	5,1	5,1		1,1
4.2.3	Urologi og geriatri	1,0	1,0	1,0	1,0		
4.2.4	Osteoporose (knogleskørhed)	2,2	2,9	2,9	2,9		
4.2.5	Neurorehabilitering, Grindsted	2,1	2,1	2,1	2,1		
4.2.6	Auditiv Verbal Terapi (ATV)	2,3	3,0	3,0	3,0		
4.2.7	Screening for muskelsvind hos nyfødte (SMA)	0,4	0,4	0,4	0,4		
4.2.8	Samarbejde med Mødrerådgivning, Sv.borg	0,1	0,1	0,1	0,1		
4.3.1	Borgere med dobbeltdiagnose	1,1	0,7	-	-		
4.3.2	Reduktion af ulighed: Retspsykiatri	0,7	1,1	1,1	1,1		
4.3.3	Scanningsfunktion, Middelfart	1,1	1,6	1,6	1,6		
4.3.4	Model, indretning af børne- og ungepsykiatri	5,0	5,0	5,0	5,0		
4.5.1	Ydernumre	-	-	-	-		4,2
4.6.1	Ambulanceberedskaber	-	-	-	-		2,5
5.1.1	Trivsel	7,5	7,5	7,5	7,5		
5.1.2	Høje følelsesmæssige krav	-	-	-	-	2,5	2,5
5.1.3	Videncenter for compassion	1,0	1,0	1,0	1,0		
5.1.4	Seniorarbejdsliv	0,1	0,1	0,1	-		
5.2	Vagtplanindsats	-	-	-	-	2,5	2,5
	I alt	30,0	39,8	39,2	39,1	5,0	13,8

Sundhed – Anlæg

Afsnit	Emne	2022	2023	2024	2025	2026
Prioriteret i aftalen om budget 2023						
7.1	Styrkelse af cyber- og informationssikkerhed	-	10,7	-	-	-
7.4	Nyt OUH – Etablering af P-hus	5,0	20,0	45,0	20,0	-
7.5	Nyt OUH – Etablering af frysehus	5,0	20,0	71,0	-	-
7.7	OUH Svendborg – Generalplan II	5,0	-	-	-	-
	I alt	15,0	50,7	116,0	20,0	